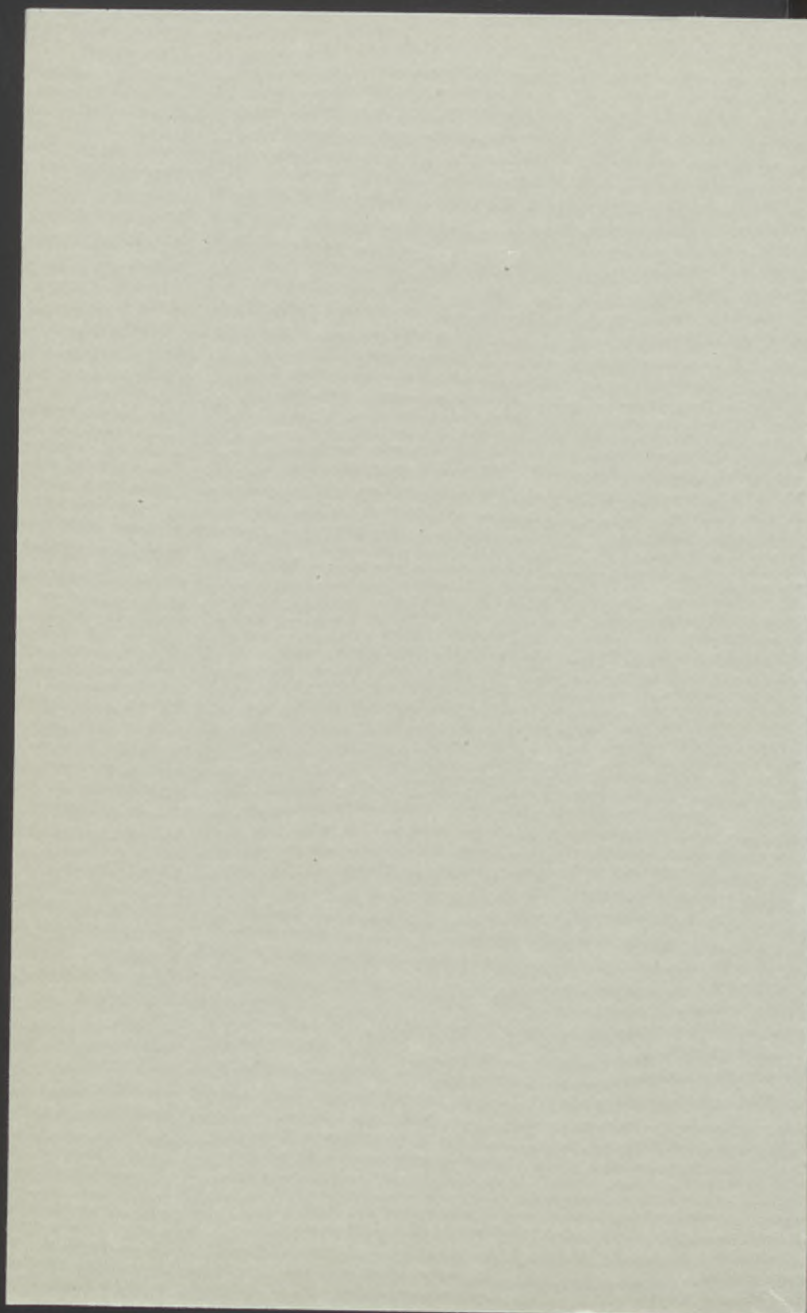

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

(Bv.) LIT
Su.

SCHAUBEL-SWOBODA ATTENTATET

MONTE CARLO-ROMAN AV

FRANK HELLER

[= m. S. Lemmer]
A.-B. DAHLBERG & Co:s FÖRLAG

STOCKHOLM

5v. 92/842

FRANK HELLER

SCHAUBEL

SWOBODA

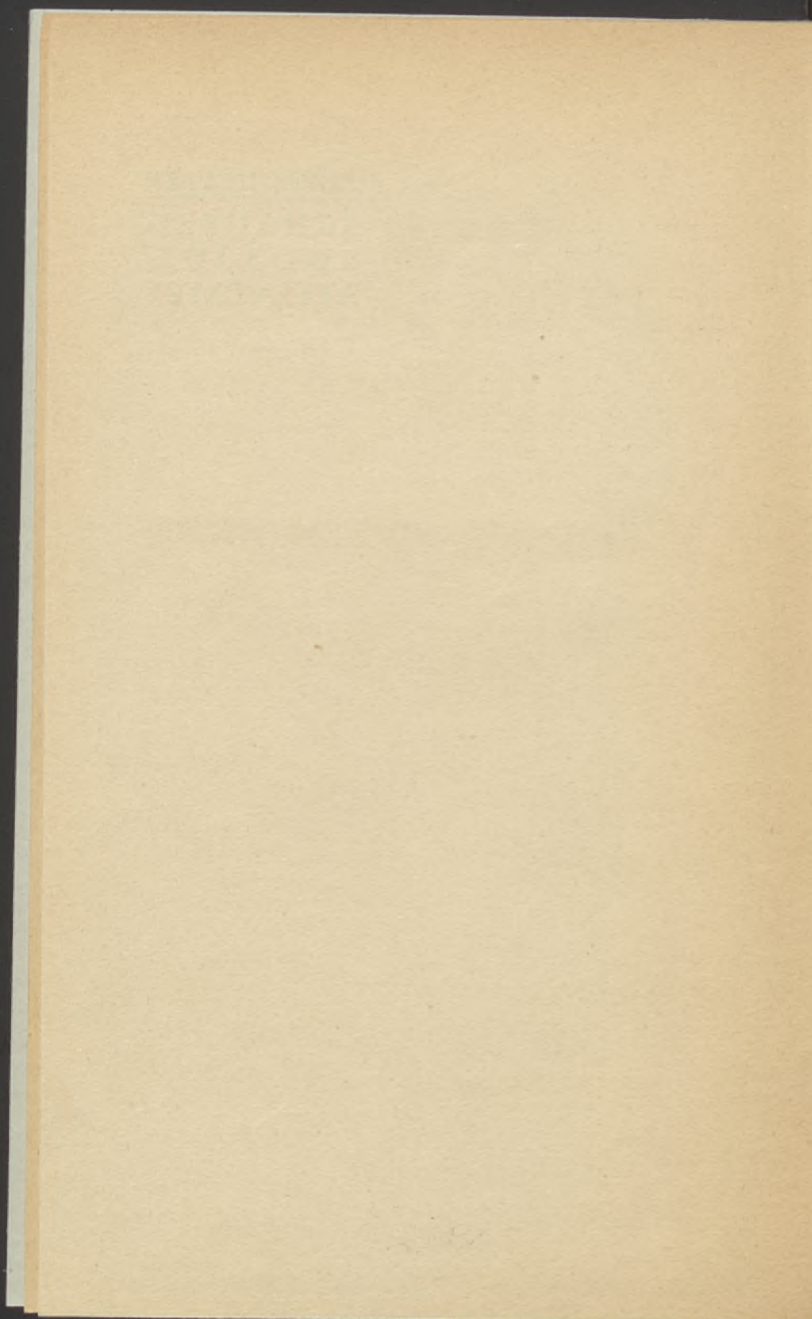
ATTENTATET

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

100174 4138

SCHAUBEL-SWOBODA-
ATTENTATET

AV

FRANK HELLER

[= m. S. Serner]

STOCKHOLM
A.-B. DAHLBERG & C:os FÖRLAG

Copyright 1917
by A.-B. Dahlberg & Co:s förlag
Stockholm

STOCKHOLM 1917
HEDBERG & KROOK, TRYCKERI-AKTIEBOLAG

SCHAUBEL-SWOBODA-ATTENTATET

I.

Det var en het juliafton år 1913 i Monte Carlo och herr Joseph Schaubel, av obekant mellaneuropeisk härstamning och ålder, samt herr Theodor Swoboda, vilken stundom kallade sig Swoboda Thivadar för att giva sig sken av att vara från Ungern, sutto tillsammans på en bänk i parken. Ej långt ifrån dem, till höger, lyste det mellan bladen från båglamporna på kasinoterrassen. Det kom musik bort till deras diskret valda plats, i avbrutna stötar. Herr Schaubel, som var något längre till växten än sin vän, ej utan ett nästan förtroendeingivande yttre och till på köpet musikalisk, hade just med foten markerat takten till triumfmarschen ur Aïda. Nu var det paus; i stället för musiken hörde herrarna Schaubel och Swoboda sorlet av röster borta på terrassen och det entoniga ljudet av kyparens spring och be-

ställningsord. Det såg ut som om dessa ljud varken beredde dem någon förströelse eller gävo dem lust att gå upp och blanda sig med de övriga konsertbesökande.

»Det är ett helvete med detta kasino», sade herr Theodor Swoboda till slut och sparkade till en kiselsten, som rasslande ven ut över kanten till gången, bredvid vilken de sutto. »Ett helvete, broder.»

»Du behöver inte säga det till mig, min bror Vad var det din sista spekulant hette?» Herr Joseph Schaubel dröjde ett ögonblick på ordet siste, och herr Swoboda gav honom en vass sidoblick — hans ögon voro av naturen ovanligt stickande.

»Möcke», sade han kort.

»Från Dresden, inte sant?

»Ja!»

»Hur mycket var det, han . . .»

»Broder tag dig i akt! Jag är inte i humör i afton . . . Reta mig inte. Jag kunde bli farlig.»

»Men broder lille, då! Jag är bara intresserad i allmänhet av herr Möcke — inte alls därför att det var på ditt system . . . seså, seså; — Men hade han inte satt in rätt mycket i systemet?

»Rätt mycket! Vid den levande . . . Tre tusen franc — kallar du det mycket? Du borde veta

att man inte kan spela system under femtusen — det vet du att jag alltid har sagt.»

»Också till herr Möcke från Dresden?»

»Schaubell!»

»Jag menar ingenting ont, min bror.»

»Också till herr Möcke då eftersom du vill höra det! Flera gånger, många gånger sade jag honom att det inte räckte med tre tusen. Han påstod att han väntade pengar, och . . . Och om man så åtminstone fick vara i fred under spelet . . . Ah, men nej! Du vet själv hurudana de äro, de här människorna som ge kapital. Du borde åtminstone veta det! Hur var det med den där mannen från Hamburg, Alt, eller vad hette han?»

Det var herr Schaubels tur att ge sin ledsagare en liten sidoblick, snabb som ett huggormsbett.

»Fem tusen och litet till var det visst han satte in? Femtusen! Hade jag haft femtusen . . .»

»Beim heiligen Pf . . . Haha!» Herr Schaubel hade med ens slagit till ett hänskratt, som gav eko under palmerna. »Gör dig inte till, Swobodachen! Femtusen eller tiotusen, du! Åt helvete för länge sen, d. v. s. i kasinots källare — och det vet du. Haha! Vi behövde då åtminstone inte spela posse för varandra . . . Jag tänker inte sätta in femtusen i ditt system.»

Det blev en kort paus i den lilla bersån där de båda vännerna sutto. Herr Schaubel hade

dragit fram en sliten tobakspung och en rulle cigarrettpapper och förfärdigade nu med konstförfaren hand en papyross. Han räckte pungen och pappersrullen åt sin vän, men herr Swoboda svarade endast med en vresig sidoblick.

»Ett helvete med kasinot och allting», väste han och satte sig med armbågarna på knäna. »Med allt, med allting.»

Han stirrade med hård blick framför sig ut genom kaktussnåret på andra sidan gången. Borta till vänster om järnvägsstationen, över taket på hotell Terminus, lyste de hundra glimmande gula ljusen på den bågsvängda bergslutningen, vid vars andra ända Cap Martin låg. Ett tåg dök just ut ur tunneln genom bergudden vid S:t Roman och rullade hastigt upp mot Monte Carlos station. Herr Swoboda kastade en ny butter sidoblick på sin vän.

»Vore visst bäst vi togo det där tåget båda två», morrade han. »Här lär det aldrig bli någonting att göra för oss.»

»Det där tåget?» upprepade herr Schaubel med en filosofisk sugning på sin cigarrett. »Du har rätt, broder. Skulle vi resa, finge det vara med ett tåg i den riktningen. Tåget österut, åt Italien och Tyskland, kunde visst inte alla av oss ta — —»

Det blänkte till så vasst i herr Swobodas högeröga, att han hejdade sig.

»Och alltså tror du inte att det någonsin blir något att göra för oss här?»

Herr Swoboda betraktade honom ännu en stund med en kallt hotande blick. Därpå satte han sig upp på bänken och gjorde en kort gest åt sin väns rykande cigarrett. Herr Schaubel räckte honom under tystnad tobakspungen och cigarrettpapperet samt upprepade sin fråga.

»Du tror att allt är omöjligt här?»

»Vad tror du själv? Om du skulle vara uppriktig för en gångs skull? Jag sätter lika litet in pengar i ditt system som du i mitt.»

»Du krossar mitt hjärta broder. System — nej, uppriktigt sagt, tror jag inte heller att det är något att göra här med system. Jag tror t. o. m. att det inte finns någon systemspelare här som tror det. Det skulle då vara den där länge svensken — vad är det nu han heter?»

»Graubers? ... Det nötet!»

»Du har rätt. Ibland tror jag, att han tror på sina system. Det är väl därför han får folk lättare än vi andra och blir av med pengarna ännu fortare. Men jag själv har upphört att tro. Jag har nästan blivit en förnekare, broder.»

»Nå, och om det inte är system, vad skulle det då vara?»

»Hm, ja, det är frågan. Jag har — jag vill knappast säga ett par små planer... Ack nej, ingenting, förflugna idèer!»

»Låt höra, broder!»

»Ack — nåja, den ena håller jag inte så mycket på. Det var en berättelse, jag tror jag en gång läste i någon tidning. Fantasier, du förstår, broder, men — vem vet? Kanske inte omöjliga. Det var om ett främmande krigsfartyg, som låg utanför Monte Carlo, där en av de unga officèrarna gått i land och spelat bort skeppskassan. Han tänkte skjuta sig, och blev förekommen i sista minuten av sin chef och bekände allt. Chefen för krigsfartyget sände bud i land och begärde helt enkelt kassan tillbaka — det var visst ett sydamerikanskt fartyg. Kasinot nekade naturligtvis; krigsfartygets chef gav en halvtimmes frist; och jämt på halvtimmen kom ett skott som tog ena gesimsen från takhörnet på kasinot. Inom fem minuter...»

»Ah, bosch, broder! Vad för en träck! Hur kan du tänka allvarligt på sådant?»

»Hm, jag är inte så övertygad om att det inte vore den bästa metoden, kanske den enda. Med list kan man komma långt, men med våld kommer man oftast längre, vad folk än säger.»

»Bosch, broder! Låt höra den andra planen.»

»Haha! Du är intresserad! Den andra planen?»

Nej, vad skulle det tjäna till att tala om den? Bara bosch, bara bosch, liksom vad jag just berättade. Bara bosch.»

»Seså, broder, tag nu inte humör. Låt höra den andra planen.»

»Ack den andra planen . . . Och om det nu är min sista lilla resurs, vad så?»

»Broder, Gud den Högste vare mitt vittne att jag aldrig . . . Må jag falla död ned, om jag någonsin yppar . . .»

»Seså, seså! — men för resten, vi känna varandra tillräckligt för att jag inte behöver vara rädd . . . haha.»

Herr Swoboda bleknade lätt och kastade en sidoblick på herr Schaubel, som var avsedd att uttrycka mild förebräelse, och som liknade ett knivhugg.

»Du skämtar så — så fritt ibland, broder! Gud vare mitt vittne att . . . nå, som du vill, som du vill! Nå väl?»

»Hm . . . säg mig, är Marthe Méthy ledig för tillfället? Vet du?»

»Jag tror det. Varför det? behövs hon?»

»Ja. Och hennes finanser?»

»Som vanligt. Hon bor i Nizza. Jag kan giva dig hennes adress, broder. Du ser att det genast är bättre att vara två än . . .»

»Alldeles. Just så. Som du säger broder. Nåväl, hör på då.»

Herr Joseph Schaubel kastade en försiktig blick omkring sig, reste sig upp från bänken för att se om någon var inom hörhåll och spejade några ögonblick in i lövdunklet bakom sig. Därpå, tydligen tillfreds med resultatet av sin undersökning lutade han sig fram till sin vän och började viska tätt invid dennes öra. Så försiktigt och lågmält viskade han, att varken nattvinden som lekte i palmträden ovanför eller duvorna som kurrade i sina slag strax bredvid kunde uppfånga en stavelse av vad han sade. Då och då kom det ett gutturalt utrop från herr Swoboda. Efter tio minuter, var herr Schaubel färdig med sitt meddelande och satte sig åter upp på bänken. Herr Swoboda visslade tankfullt ett par gånger.

»Och du tror det kan lyckas?»

»Absolut!»

»Och det har aldrig försökts förr?»

»Det vet jag inte. Vem vet något bestämt om sådana ting här i Monte? Och om det också har försökts! . . . Det är inte alltid de nya patenter som ge mest. Och huvudsaken är att vi just ha den riktige mannen att operera mot.»

»Lebaux?»

»Sch! Sch! Aldrig några namn, broder. Det är inte nog med att väggarna ha öron här—

det är likadant utomhus. Gräset spionerar, fåglarna skvallra. Aldrig några namn, broder!»

»Och . . . och vår vän i Nizza? Vad tror du inte hon vill ha för att gå med?»

»Lugn, låt mig sköta om det. Det är inte där svårigheten ligger . . . Hur är det med finanserna, broder. Dina finanser, ty mina — — allt vad jag har är tio franc.»

»Den högste må evigt fördöma mig, om . . .»

»Broder då, var inte så hastig. Minns att jag givit planen. Jag måste alltså verkligen be dig sätta in något kapital i den. Vad har jag annars för säkerhet att inte . . . Ja, jag måste verkligen be dig!»

Herr Swoboda stirrade vasst framför sig utan att svara. Herr Joseph Schaubel återtog:

»Något har du väl alltid, broder, icke sant? Något, som blev över av din senaste spekulants tre tusen, ej sant? Hur var det, sade du inte att herr Möcke från Dresden bodde kvar ännu på Terminus här nedanför?»

Herr Swoboda såg upp med stelt hopknipna läppar.

»Jag har fyra louisdorer», sade han med en röst så hårt metallklingande som om han verkligen skulle ha varit född i Erzgebirge. »Fyra louisdorer och några centimer, inte en groschen mer.»

»Fyra louisdorer! Förträffligt, förträffligt! Jag

visste väl att jag endast behövde vädja till ditt bättre jag för att du skall förstå mig. Vi måste göra minst tvåtusen med dina pengar redan i afton för att ha ett rörelsekapital. Det är alldeles nödvändigt.»

»Tvåtusen franc! Är du förryckt? Tänker du spela ditt famosa system kanske? Jag sätter inte in . . .»

»Nej inte mitt system, broder lille. Ett annat, mycket säkrare. Ecu-systemet. Litet gammalt, men det är ofta de äldsta tricken som gå bäst. Kom nu! Klockan är strax halv elva; det är precis den rätta tiden för oss. Låt mig sköta saken — ge mig de fyra louisdorerna . . . herre Gud, du har ju mig inom synhåll hela tiden. Var då inte barnslig, Swobodachen! Man behöver ju inte tro, att alla människor fuska i systemspel!»

— — —

Krupiärerna vid rulettbordet nummer tre hade haft en ovanligt het afton i mer än ett avseende. Det var kvävande hett inne i spelsalarna denna julikväll och det oaktat var det överfullt av människor. Och som av en gemensam impuls, oförklarlig som de impulser som driva ett sillstim, hade de besökande nästan mangrant skockat sig kring bordet nummer tre. Det var den lille rödhåriga Louis som slog, och kännare försäkrade, att han haft en rekordafton. Gang på gang hade

han slagit *répétition*, samma nummer, två, tre gånger i rad, och när han inte gjort det hade han gett *les voisins*, numren som ligga bredvid varandra i rulettskålen — ett av särskilt damernas favoritsystem är att spela på grannarna. Följaktligen var bordet nummer tre översållat av guld och sedelhögar; man stod tre varv djupt kring bordet; den lille rödhåriga Louis och hans kollegor arbetade med svetten drypande från ansiktetena och orkade knappt säga tack, när något nytt guldmünt föll ned i deras drickspenningsbössa.

Sista nummer som kommit hade varit 19, som varit så gott som obesatt, varför vinsterna ej voro så många denna gång. Louis fick tid att torka sig i ansiktet med näsduken som han hade i rockärmen — krupiärerna få ej ha några fickor, för att inte komma i frestelse — och kastade en blick på klockan. Strax halv elva, avlösning om fem minuter alltså, Gud vare lov. Han tog åter upp kulan ur skålen.

»Messieurs, faites vos jeux! . . . Faites vos jeux, messieurs!»

De spelande tycktes ännu ej på långt när färdiga, de forsatte att kasta ut guld och silver på duken. Louis såg att de fortsatte sin taktik med *les voisins* — nummer 19:s grannar äro n:r 15 och n:r 4 — och slog ut kulan utan att vänta längre. Han stirrade slött på den medan den löpte runt i skå-

len. Avlösning om fem minuter, gudskelov . . .
Nu saktade den.

»Le jen est fait! . . . Rien ne va plus! . . . Quatre noir, pair et manque!»

I samma ögonblick som Louis ropade detta såg han en man av obestämd ålder och något främmande typ slå ner med handen på nummer fyra och placera ett femfrancstycke där. Louis flög halvvägs upp från stolen. Nu gick det sannerligen för långt!

»Monsieur, retirez votre argent, s'il vous plait! Monsieur! För sent! Det borde ni veta! Ta tillbaka er sats!»

Mannen, som velat vinna på ett så enkelt sätt lutade sig stammande fram för att draga till sig sin écu — sitt femfrancstycke — då plötsligt en gäll röst mitt emot hördes:

»Monsieur, var så god och tag er écu, men låt mina louisdorer stå kvar! Om jag får be!»

Mannen med femfrancstycket blev röd som en hummer av förlägenhet, drog till sig sitt silvermynt och försvann så hastigt han kunde genom trängseln, följd av mumlade utrop från de kringstående. Herrn mittemot, som hade ovanligt vassa ögon och föreföll att vara tjeck eller ungare, strömmade över av upphetsade kommentarer, som han riktade till sina grannar. Han talade god franska.

»C'est du propre, va donc! Först vilja lura sig till en vinst på numret och sen försöka ta mina fyra louisdorer, när inte det andra gick. Dites donc, messieurs! Man kan då inte spela mer här i kasinot utan att — —

»Lugna er, monsieur!» Det var överkrupiärens röst. »Det är ju ingen skada skedd. Ni blir ju betald. Det var fyra louisdorer, ni hade på numret monsieur?»

Den vassögde herrn bejakade detta med ännu några dyningar av pittoreskt uppbragta uttryck. Han mottog sina 2,800 franc med den allvarliga minen hos en mycket illa behandlad man och stoppade ned två louisdorer i drickspenningsbösen med en martyrmin, som tycktes säga:

»Trots allt.»

Därpå försvann han genom människohopen ut i atrium. Utan att stanna där gick han efter några hastiga blickar kring sig, in i garderobrummet. Från detta för en underjordisk gång direkt över till det stora Hôtel de Paris, som äges av kasinot. Den vassögde var just beredd att stiga in i hissen, som för ned i denna gång, då en hand sakta lades på hans axel.

»Du var på väg till Hôtel de Paris, broder? För att dricka på segern? Inte sant?»

Underligt nog var det den obestämt gamle herre, vilken nyss velat stjäla den vassögdes fyra

louisdorer, som stod bredvid honom. Den vassögde bleknade hastigt, och det ryckte till i hans ögonlock. Därpå nickade han ivrigt.

»Ja, jag var på väg till Hôtel de Paris, broder . . . Man vet ju inte — kanske ha de i alla fall misstänkt något och ha alarmerat detektiverna vid huvudingången.»

»Åh, var lugn, Swobodachen? De misstänkte ingenting den här gången. Det gläder mig att det bara var av försiktighet, du ville gå genom den underjordiska gången . . . Jag trodde att kanske . . . Nej, hur skulle jag kunna misstänka din hederlighet. Men vi spelade verkligen våra roller bra. Krupiärerna sågo inte så mycket som en glimt av att jag höll dina fyra louisier under min écu, när jag smällde ner den på numret. Allt gick utmärkt, så när som på att du naturligtvis skulle fortsatt att spela på numret ett par gånger till för att maskera oss ännu bättre. Ack ja, det är dessa små finesser, som du har så svårt att lära dig, Swobodachen, och som i längden äro så bra! Och den här gången hade de varit särskilt bra ty nummer fyra kom två gånger till, enligt vad jag övertygade mig om. Ge mig nu vinsten, broder! Det är jag som leder företaget, ha vi ju överenskommit om.»

Den vassögde såg sig hastigt omkring med ett

uttryck som om han velat sätta en kniv i någon, och drog därpå fram en sedelbunt.

»Hundra franc kan jag väl få behålla», väste han.

II.

M:lle Marthe Méthuy var ett konglomerat av nationaliteter; för vetenskapsmannen ett stickprov ur ett etnologiskt blandningsskikt; för lekmannen (om han hade något sesam till hennes ynnest) någonting betydligt mera intressant. Hennes smeknamn i de kretsar, där hon hörde hemma, var Baise l'oreille — vilket avsåg att beteckna såväl hennes förmåga att vinna gehör som de metoder hon använde därför. Hennes far, som lär ha varit ungrare med en anstrykning av rumänskt blod, hade av en händelse kommit till Paris till världutställningen 1889. Då denna var över, kvarlämnade den i Paris, utom Eiffeltornet, m:lle Marthe Méthuy, då en månad gammal.

Det var en het julidag år 1913 i Nizza, vid tredjiden på eftermiddagen, och Marthe Méthuy satt i skuggan av en bordparasoll utanför Café Glacière vid Place Masséna och såg med två lysande och kloka svarta ögon från herr Joseph Schaubel till herr Theodor Swoboda, stundom kallad Swoboda Thivadar. En skämttidningsläsande svensk

som sett henne i skuggan av parasollen, skulle kommit att tänka på en teckning av Nerman — två svarta ögon och en lidelsefull röd mun, det var allt vad man först såg av Marthe Méthuy.

»Nå, Marthe och hur står det till? Du fick alltså vår lilla blåa?» Det var herr Schaubel som talade.

»Tydligtvis fick jag ert telegram. Annars sutte jag väl inte här. Hur står det till? Alldeles utmärkt. Peste över det här hålet om sommaren!»

»Så illa? Och din vän Hello Férenc — Swobodas illustre landsman? Var är han?»

»Swobodas landsman! Swoboda har aldrig sett annat av Ungern än fångelserna, det svär jag på. Hello är i San Sebastian.»

»Och vinner med sitt system i kasinot där?»

»Hör på, Joseph, har du fått mig hit för att sitta och vara obehaglig, skall jag be att få gå min väg genast. Klara halsen, mon petit Joseph! Spela inte så retiré som din namne i bibeln. Du har något i kikaren, och du behöver mig.»

»Hm, hm! Var inte så hetsig, lilla Marthe. Uppträd mera som din namne i boken du talade om. Det profiterar du mest på i längden.»

»Där är alltså profit i kikaren, mon petit Joseph? Låt höra nu, så är du hygglig. Det är naturligtvis någon utlänning som har för mycket

pengar för att hinna spela bort dem, inte? Efter som du har skickat efter mig!»

»Ont om rika utlänningar för ögonblicket, lilla Marthe, och de som finnas tycka bäst om att spela bort sina pengar. Död säsong. Fördömt ont om pengar.»

»Du säger mig nyheter! Har du kommit hit för att låna utav mig? Går inte, mon vieux; har mina pengar fastlåsta i ryska statsbevis. Ut med språket nu, Joseph! Vad är det du har i kikaren, om det inte är någon utlänning?»

»Hm, hm, vad man är het på det! Ja, det är möjligt jag har något i kikaren.»

»Det är säkert som ett berg! Det enda jag inte förstår är varför du har den vackre Theodor med.»

Herr Swoboda rätade häftigt på sig och gjorde ett vasst utfall med ögonen mot Marthe Méthuy, som parerade det utan att blinka. Herr Schaubel insköt:

»Tala inte så där om Swoboda, lilla Marthe. Det är han som hjälpt oss till ett nödvändigt rörelsekapital. D. v. s. det var han som gav grundfonden under min hand — — haha! Ja det skulle man kunna säga! Under min hand förökades denna fond trettiofemdubbel!»

»Vad menar du?»

»I går afton i kasinot; Ecusystemet, du vet.

Det gick charmant. Det var överfullt vid nummer tre, och Swoboda och jag spelade våra roller som mästare.»

»Ecusystemet! Inte för nytt, det får jag säga!»

»Nej, min lilla, men det är oftast de äldsta tricken som gå bäst. Jag hörde det sägas senast i dag på tåget av en engelsman. Han sade han var författare. Var var det du bodde, lilla Marthe?»

»Här i Nice, Rue S:t Jean. Jag tar emot dagen efter juldagen.»

»Jag tänker inte komma på visit förr, var lugn. Och...?»

»Och vad?»

»Jag menar, nu medan Hello är i San Sebastian...»

»Fiche-moi la paix! Jag bor ensam så mycket du vet det!»

»Det är charmant! Det är charmant! Och du har ju mest bott i Nice och Cannes de sista säsongerna, inte sant?»

»Ja. Vart är det nu du vill komma?»

»Du skall flytta till Monte Carlo i morgon, lilla Marthe. Du är litet blek. Jag tror ett luftombyte skulle göra dig gott. Jag har sett ut en charmant våning åt dig, Rue de France 2, sjuhundra franc för ett halvår, möblerad, med utsikt över havet, och...»

»Rue de France 2 — vem bor under eller bredvid?»

»Haha, haha! Man är klipsk! Man är intelligent! Ingen särskild bor under, men det bor en ensam herre bredvid. Det blir din uppgift att se till att han inte blir så ensam längre.»

»En herre — då är det den rike utlänningen i alla fall! Varför pratade du nyss och sade nej?»

»Jag svär! Det är inte någon utlänning, det är bara en monsieur Lebaux, Etienne Lebaux, kruppiär i Kasinot.»

»Ah-h-h! Men det är då för gammalt! De gå aldrig!»

»Hm, lämna det åt mig, lika lugnt som jag lämnar detaljerna åt dig. Jag har studerat alla kruppiärerna nu i två månaders tid — jag har haft gott om fritid som du kanske vet. Det är den mest kärlekshungrige kruppiär i hela kasinot. Han slukar varenda dam vid bordet med ögonen.»

»Hm. Det är den värsta sorten. Jag menar för allvarliga saker. I dag här, i morgon där.»

»Lebaux blir olika, det är jag viss på. Han är verkligt hungrig, ser du, en stor obesvarad låga i hjärtat.»

»Då är han inte så vacker som sitt namn?»

»Ah — jo, han ser inte illa ut. Men jag tror han är blyg. Men du får inte svårt att uppfostra honom lilla Baise l'oreille.»

»Akta dig! Akta dig, oförskämde —»

»Seså, lilla Marthe, jag menade ingenting ont. Jag vet ingenting om dina kyssar annat än ryk-
tesvis, tyvärr. Om det inte vore så absurt, skulle jag tro att du vore Helle Férenc trogen, t. o. m. då han är i San Sebastian.»

Herr Schaubel gjorde en kort paus och såg på Marthe, nästan tiggande. Hon avvisade dessa blickar utan vidare.

»Och du tror att han kan slå dina nummer, sade hon, om jag ber honom?»

»Är jag idiot? Är jag född i dag på morgonen? Ånej, det är andra planer, man har. Du skall få höra dem senare i Monte Carlo. Och vi tre skola lyckas, det känner jag på mig. Jag är i tur! Jag mötte två dominikanermunkar i dag två gånger efter varandra. Det är en sak som aldrig slår fel. Ah, vi skola bli rika! Vi skola dra pengar ur det där kasinot. — Garçon!»

Herr Schaubel klingade med skeden mot kaffeglaset. Kyparen skyndade fram.

»Hur mycket?»

»Tre franc, sjuttiofem centimer, det hela, herr baron! Tackar, herr baron ... Farväl m'sieu-
dame.»

M:lle Marthe Méthuy och hennes två följeslagare gingo långsamt bort över Place Masséna. Solskenet vällde ned i en bländande vit över-

svämning. Duvorna flaxade, och militärmusiken hördes borta från Promenade des Anglais.

»Herr baron sade han», mumlade herr Joseph Schaubel. »Vad säger du till det, lilla Marthe? Mitt utseende är nu en gång adligt, efter min farfar. Tänk, när vi fått ut pengarna! Då blir jag greve, allra minst, och med pengar, vilket är ovanligare.»

III.

Monsieur Etienne Lebaux, 2 Rue de France, Monte Carlo, var tjugufem år gammal och hade tjänstgjort som krupiär i kasinot i ett års tid, efter att med heder ha genomgått den förberedande ettåriga krupiärskolan. Han var ren fransman (icke med den i dessa trakter vanliga tillsatsen av italienskt blod), född uppe i bergen i Alpes Maritimes, det departement, vari även furstendömet Monaco ligger inneslutet. Han var en rätt vacker gosse med den smidiga, men litet undersåtsiga figur som är typisk för folket i dessa trakter; och hans karaktär kunde gott löna ett studium — herr Joseph Schaubel hade ju som vi sett kommit till denna uppfattning.

Hörde man Etienne tala, är det dock tvivelaktigt att man till att börja med fick denna uppfattning; hans tal var en handelsresandes. Det

var den idealistiska sidan av hans själ som på detta vis sökte skaffa sig en skyddande förklädning, Ty Etienne var egentligen en stor idealist på det enda område, som verkligt intresserar hans nation — förhållandet till kvinnan. Därmed är icke sagt att han var det så som en german är det — så eterisk blir en fransman aldrig. Men Etienne dyrkade verkligen kvinnorna med en icke långt ifrån germansk idealism. Och skamsen över något som hans umgänge tydligt bevisat honom vara den största dårskap, sökte han skyla det genom att överbjuda sina vänner i cynismer, då de tillsammans — vilket de gjorde så ofta de voro fria från tjänstgöring — diskuterade de erotiska problemen och damerna i kasinot. Etienne hade haft ett par äventyr, men de hade utspelats inom hans egen klass och lämnat hans romantiska fantasi kall. Vad han ville, vad han drömde om, var en verklig dam — precis som Bel Ami, om vilken han aldrig läst. En verklig, fin dam — det måste vara paradiset. Han sökte opartiskt bedöma sina chanser att nå detta paradiset — de föreföllo honom något så när. Varför inte han, när den motbjudande Pierre älskades av en verklig, levande storhertiginna, moder till två regentinnor...? Fichtre, en vacker dag... man fick se!...

Men han var blyg, det visste han, fast han inte

ville medge det högt för sig själv. Han kunde äta de vackra damerna i kasinot med ögonen, men om det hade gällt, och han stått vid paradisets port med nyckeln i handen, säker på att den passade, hade han visst ändå aldrig vågat gå in . . .

Diab!e! Så är det att vara idealist.

Etienne hade en liten dubblett i andra våningen i huset nummer 2 vid Rue de France, gränsgatan mellan Monaco och Frankrike, vars ena sida tillhör det förra landet, medan den andra ligger i det senare. Det var ett lugnt, respektabelt hus, bebott av små rentierer. Etienne var den ende kasinotjänstemannen där. Mitt emot hans dubblett i trappavsatsen låg en trerumslägenhet, som varit outhyrd någon tid. Sist hade där bott en polsk baron med sin fru. De hade plötsligt rest sin väg, décavés, slutspelade; och Etienne, som kastat drömmande blickar på den unga baronessan, hade avskrivit detta svärmerikonkonto och börjat projiciera sina drömmar i andra riktningar.

En vacker dag i juli såg han ett flyttlass köra bort från husporten, när han kom hem vid sextiden på eftermiddagen. Han gjorde en fråga hos portieren och fick reda på att våningen mitt emot hans dubblett var uthyrd.

»M:me Méthuy från Paris har hyrt våningen,

monsieur Lebaux», sade portieren. »Hon är änka . . .»

»Har hon någon titel?» frågade Etienne.

»Det vet jag inte, monsieur Etienne, Men hennes ögon! Och hennes figur . . . Zut! Min hustru skall städa åt henne.»

Etienne kände en liten ilning i ryggen och gick långsamt upp för trapporna, med sina drömmar redan kretsande i en myggsvärm kring den nya hyresgästen. Han såg henne emellertid inte denna afton; men nästa morgon, då han skulle ge sig ned i kasinot vid halv tiotiden, kom hon just ut ur sin våning och gick ned för trapporna strax före honom.

Det vill säga gick Etienne? Han visste det inte. Han visste ingenting . . . diable, diable! . . . Det var som om blixten slagit ned i honom. Det var en dam! Ögon, figur . . . den dumme portieren hade verkligen rätt. Hennes ögon voro djupa och svarta som de vulkaniska sjöarna i Auvergne, där Etienne varit en sommar, och hennes växt som en ung vinranka . . . Och hennes mun . . . En sådan blick hon gett Etienne, hastigt, korrekt, och likväl ej ointresserad . . . Kunde hon verkligen redan vara änka? . . .

I varje fall var hon en dam, av det bästa sällskapet. Det behövdes knappast en blick för att se det.

Etienne skötte sin tjänstgöring i trente-et-quarantesalen i kasinot i en vaken dröm. Hon bodde mitt emot honom, i samma hus, och hon var ensam . . . Han höll på att räkna fel ett par gånger, då han lade upp korten, och fick urskulda sig hos bordschefen med en blick. Bordschefen, som satte värde på Etienne, nickade överseende. Det var ju så fördömt varmt.

Plötsligt slog blixten åter ned i Etienne. Vem var det som kom in från rulettsalen om inte hon?

Hon tog plats mitt emot honom medan aningen av ett igenkännande småleende för ett ögonblick svävade på hennes läppar. Hon tog fram en guldbörs ur sin väska, tömde innehållet framför sig och ordnade det i små staplar. En av tjänarna skyndade sig att ge henne några markeringskort och en av de nålar som brukas för att markera med. Etienne fick äntligen ljud i sin tunga igen:

»Faites vos jeux, messieurs!»

Hon satte ut tre louisdorer på rött med en liten tveksam gest. Etienne ropade ånyo:

»Faites vos jeux, messieurs . . . Rien ne va plus!»

Därpå började han lägga upp korten, full av en het önskan att svart skulle få fyrtio. För att förstå denna hans önskan och en del av det ef-

terföljande är det måhända bäst att vi ägna några rader åt trente-et-quarantespelet.

Trente-et-quarantespelets princip är att sex kortlekar, nybrutna under publikens kontroll, blandas vid bordet av krupiären och därpå kuperas av en av spelarna. Efter att ha uppmanat spelarna att sätta, med de ord Etienne ovan använde, lägger krupiären upp korten i två rader, först en och så en. Den övre raden gäller svart, den undre rött. . Så fort sammanlagda poängsiffran i någon av raderna når minst 31, är denna rad färdig, den av de båda raderna, som kommer närmast 31 i poängtal vinner. Exempelvis, första raden, hjärter kung (= 10), klöver tia (= 10), klöver fyra (= 4), ruter sexa (= 6), hjärter femma (= 5) — raden har 35; krupiären börjar undre raden, som på liknande vis får exempelvis 33, och i så fall vinner, eftersom 33 är närmare 31 än 35 är. — Dessutom finnas två ytterligare chanser, couleur och inverse, beroende på vad färg första kortet i den vinnande raden har; men vi vilja ej bereda läsaren för stora själsansträngningar.

Etienne lade upp. Första raden — svart — fick 32, andra raden 36. Svart hade vunnit... Etienne lyckades åter få ljud i tungan och ropa (det är i parentes en regel att orden svart och inverse aldrig få nämnas av krupiären):

»Rouge perd et couleur.»*)

Därpå såg han sin kollega mitt emot draga in allt vad som fanns på rött och kastade hastigt en blick av stum sorg på henne. Han sökte få den att säga: det var inte mitt fel, madame. Jag ville blott alltför gärna...

Hon smålog, mycket svagt, men icke för svagt att han inte kunde uppfatta det, och tog värdeslöst fem nya louisdoror ur sin lilla stapel. Hon satte dem åter på rött och böjde huvudet över markeringskortet för att anteckna.

Resten av förmiddagen gick förbi i samma vakna dröm för Etienne. Han lade upp; hon satte och förlorade. Trots hans hetaste böner vann hon knappast en enda gång. Plötsligt, just då han skulle ha avlösning, reste hon sig och gick. Etienne såg efter henne med tyst förtvivalan. Han hade ofrivilligt kommit henne att förlora över åtta hundra franc... Hur gick det nu? ... Det var en vacker början... Ah, fichtre de fichtre!...

Men om hon kunde spela bort så mycket utan att visa någon sinnesrörelse, var hon naturligtvis rik...

Ödet var grymt mot Etienne under den när-

*) D. v. s.: rött förlorar, och likaså couleur (den ovan nämnda chansen).

maste tiden. Dag på dag kom hans förtjusande granne från 2 Rue de France in till hans bord i trente-et-quarantesalen. Varje dag stannade hon där ett par timmars tid, ständigt sättande och ständigt förlorande. Etiennes ögonspråk var värdigt Max Linder: Madame, madame... det är inte mitt fel... var då försiktig, chère madame... Ah, min Gud, tvåhundra franc till... Och hon sätter trehundra till på rött... Bon dieu de bon dieu... hur skall det gå? Skall jag försöka räkna fel, riskera min plats? Svart får trettio två — ah, Gud vare lov, rött får trettioett, hon vinner för en gångs skull!... Men hon fortsätter, den lilla vansinniga, hon fortsätter jul. Förstår hon då inte att hon inte kan vinna?... Svart trettioåtta — skulle hon vinna?... Rött fyrtyo! Om igen förlust alltså — hur mycket har hon förlorat i dag?

Så ungefär surrade tankarna i Etiennes huvud. dag efter dag, medan m:me Méthuy från Paris på sin stol mitt emot honom nervöst snodde fingrarna om varandra och tummade på en liten fetisch — en puckelryggig terrakottatiggare. Varje dag tyckte Etienne, att hon blev blekare och det svarta djupet i hennes ögon allt djupare och svartare. Stundom kastade hon en blixtnabb liten blick på honom liksom tiggande om litet tur, och varje gång gick ett salt stingande svärd ge-

nom honom. Han var inte religiös — han hade fått sin undervisning i en école communale — men första söndagen efter början av hennes spel i kasinot gick han upp i katedralen i Monaco — han hade fritt under förmiddagen — och offrade med en hastig blick kring sig ett vaxljus för hennes räkning åt den helige Antonius av Padua. Ett dussintal tavlor med inskriften: *Merci S:t Antoine* kring dennes förgyllda träbild i templet intygade effektiviteten av detta helgons förböner. Men på eftermiddagen dagen därpå — hon var osynlig söndag eftermiddag — förlorade hon på nytt sjuhundra franc...

Denna måndag blev avgörande i Etienne Lebaux' liv.

Hade han vågat följa sitt hjärtas impulser då han vid sjutiden lämnade kasinot hade han gått rakt fram till henne för att söka trösta henne och förklara sin oskuld i hennes förluster; han såg henne sitta på en soffa på kasinoplatsen, tankfullt betraktande de förbiströmmande människorna. Men om inte redan hans idealistiska natur kommit honom att skygga för ett sådant tilltag, hade han måst uppge det av hänsyn till reglementet för krupiärerna, som på det strängaste förbjuder dem allt umgänge med kasinots gäster. Följaktligen gick Etienne med långsamma steg nedför hamnavenyn, trampade genom en av de långa

gatorna i Condaminekvarteret, tillbaka längs en av dem som därifrån föra upp i villakvarteren ovanför Grand Hôtel — allt utan att tänka på vilken riktning han tog, så upptagen var han av henne. Kunde han inte göra något? Skulle han våga tilltala henne, söka ge henne goda råd, varna? Det föreföll honom som ett sådant vågstycke varje ny gång han tänkte på det, att han instinktivt ryggade tillbaka — en verklig dam, blanda sig i hennes affärer, hon skulle skratta ut honom... Plötsligt befann han sig framför Charlots lilla bar mitt emot Hôtel de Russie och gick in för att få något att äta. Det var den vanliga blandningen av halft slutspelade kasinogäster och krupiärer. Etienne åt utan att veta vad man satte för honom, drack kaffe och satt kvar så länge att kyparen Bartho kamratligt puffade till honom i ryggen för att få honom att ge plats åt nya gäster. Han betalade och gick ut. Ute var det redan full natt. Han såg på sin klocka. Den var nära elva. Elva! Hans tjänstgöring var förbi för dagen; han gick långsamt hemåt genom planteringarna. Kommen till huset n:r 2 i Rue de France öppnade han dörren utan att ägna en tanke åt sina aftnars övliga petit verre på Columbiabaren runt om hörnet.

Elektriciteten i trappuppgången var i olag sedan i går! han gick trevande uppför trapporna

till andra våningen. Plötsligt spratt han till på översta trappsteget, vid att hans fot stötte mot någonting. Han tog ett steg tillbaka: därpå böjde han sig fram och kände sig för med handen.

Hans hand mötte någonting mjukt; han lät fingrarna glida däröver, och plötsligt lutade han sig med en hastig ingivelse ned och slog armarna om föremålet som låg vid hans fötter. En kvinnan! En kvinna som låg där avsvimmad eller... Kunde det — kunde det vara — — Han slet upp dörren till sin dubblett, fick eld på en tändsticka med vänstra handen, under det den högra fortfor att hålla den okända upplyft. Äntligen hade han fått eld på ett ljus — hans lemmar skakade som i frossa — och vände halft tvekande blicken mot den person han höll i sina armar, och som ännu ej givit minsta livstecken ifrån sig.

Det var hon.

Etienne kände en blodvåg skölja upp mot tinningarna. Hon! Äntligen ett tillfälle... därpå slogs han av besinning. Hon rörde sig ju inte. Var hon död? Här i Monte Carlo var ju allting tänkbart... Han lade henne hastigt på en schäslong, doppade en näsduk i vatten och började badda hennes panna. Hans blickar ströko över henne som i feber, nästan utan att se. Plötsligt gjorde hon en rörelse på schäslongen och förde ena handen halvvägs mot pannan.

»O Gud, o Gud», mumlade hon och lät den åter sjunka.

Etienne kunde äntligen röra sin tunga.

»Madame ... madame ...», stammade han, »vad har — vad vill ni att — skall jag springa efter en läkare —»

Hon slog plötsligt upp ögonen. De voro stora och glänsande som på en febersjuk. Etienne tyckte sig se rakt in i paradiset, eller kanske dess motsats.

»Vad skulle jag med en läkare?» mumlade hon »O Gud, o Gud!»

Etienne strök upp sitt hår som fallit ned över pannan; det var fuktigt av svett.

»Men madame, jag måste ... Vad har ... vad vill ni att ...»

Hans inre var för ögonblicket en valplats, där de två sidorna av hans väsen, den obetvingligt materialistiskt franska och den nästan germansk-idealistiska, kämpande som två bältespännare. Innan han hunnit sluta den mening han påbörjat utan att veta vad han vill säga, var kampen emellertid plötsligt och oförklarligt förbi, och den idealistiska sidan hade segrat.

»Jag måste hjälpa er in i er våning, madame», sade han med nästan lugn stämma, »och hämta en läkare.» (Hans tankar hade hakat sig fast

vid läkaren som vid en livräddningsboj.) »Var är nyckeln, madame?»

Hon smålog trött och frånvarande, utan att svara. Etienne, som på nytt kände kampen i sitt inre börja, tog hastigt ljuset och lyste ut på trappavsatsen. Nyckeln låg där, nedfallen på en av marmorplattorna. Han öppnade dörren till hennes våning och gick tillbaka in i sitt ytterrum. Hon låg kvar som han lämnat henne, med slutna ögon. Med en skälvning i hela kroppen grep Etienne åter tag om henne för att bära henne över. Hon föll in mot honom, han kände hennes andedräkt i en het ström vid sitt vänstra öra, och ett ögonblick höll striden i hans inre på att vända sig till fördel för hans materialistiska jag. Därpå fann han sig stå i hennes tambur hon lösgjorde sig från honom med en nervös rörelse och sjönk ned i en korgstol. I samma nu började Etienne förbanna sig själv, som varit så nära sina drömmars mål och låtit tillfället glida sig ur händerna. Ty nu blev han naturligtvis visad bort så fort han bara hämtat en läkare.

»Stäng dörren, är ni vänlig», mumlade hon plötsligt. »Jag fryser.»

Fryser! Etienne själv var i feber!

»Skall jag hämta doktor Truchet åt er, madame?» frågade han ödmjukt. »Känner ni honom?»

»Ingen läkare!» ropade hon häftigt. »Vad skulle jag med en läkare. Jag är alldeles frisk. Vill ni inte stänga dörren? Jag fryser.»

Etienne stängde dörren som en sömngångare och stod kvar med sitt ljus i handen.

»Ni hade svimmat, madame?» frågade han mekaniskt. »Behöver ni inte någonting? Skall jag åtminstone inte — —»

»Vill ni hjälpa mig in i rummet innanför?» mumlade hon lågt. »Där finns en schäslong. Jag är litet . . . yr i huvudet än . . . Hahaha!»

Hon började skratta hysteriskt. Etienne lade för tredje gången armen om henne och förde henne in i rummet bredvid, dit dörren stod öppen. Han hjälpte henne att lägga sig till rätta på schäslongen och sköt kuddarna under hennes huvud. Nästan utan att veta vad han sade, började han därpå:

»Madame, förlåt mig . . . bli inte ond . . . är det — är det för kasinot som ni? . . .»

Hon såg upp på honom från kuddarna med ett bittert leende.

»Vad skulle det eljest vara? Här i Monte Carlo! Alla mina pengar, alla, så när som en ynkelig rest . . . Ah, om man hade förbjudit mig — om jag aldrig hört talas om Monte Carlo! Allt, allt, hör ni!»

»På trente-et quarante?» stammade Etienne.

»På trente-et-quarante», svarade hon trött. »Ni har ju själv sett något av vad . . .»

Hon avbröt sig och började plötsligt gråta, febrilt, stormande. Allt gick runt för Etienne. Utan att han visste hur det gick till, låg han plötsligt på knä för henne, betäckte hennes händer med kyssar och stammade halft obegripliga ord.

»Madame! . . . Ah, om ni visste . . . gode Gud, och jag som bett för er, som velat göra allt, vad jag kunnat . . . Ah, ah, ah, varför är jag då så vanmäktig!»

Småningom upphörde hennes gråt; hon reste sig upp och strök honom lätt över pannan. Nu var det han som var feberblek.

»Gå nu», sade hon. »Lämna mig.»

Han stirrade på henne med heta ögon.

»Ni . . . gör er ingenting?» mumlade han. »Det lovar ni?»

Hon betraktade honom med en hastig, nästan öm blick.

«Nej», sade hon. »Inte — inte ännu . . . Jag har en smula igen, och till slut måste väl det eländiga kasinot . . . Gå nu, jag ber er om det.»

Hon sköt honom ut genom tamburdörren. Han hörde det knäppa i låset. Denna gång rädde ej ens den ringaste skärmytsling mellan de båda jagen i honom. Han vacklade in på sin dubblett, kastade av sig sina kläder och lade sig. Men

hans tankar fortforo att snurra runt kring en och samma axel, liksom rulettskålen i kasinot; det surrade oavbrutet inom honom:

En gång till . . . inte ännu . . . Till slut måste väl kasinot . . . Och annars . . . ?

Det hade gått timmar utan att Etienne somnat. Plötsligt spratt han till. Han hade råkat öppna ögonen och fann rummet fullt av ljus. Han hade glömt draga igen fönsterluckorna innan han lade sig. Det sken in genom fönstret: solen höll just på att lyfta sig ur Medelhavet. Men för Etienne tycktes det ett ögonblick att han stirrade på Marthe Méthuys feberlysande ögon i en tårslöja.

IV.

Nästan mitt emot kasinot i Monte Carlo ligger Klippan — den i havet utskjutande halvön Monaco, som helt och hållet består av en tjugufem meter hög granitklippa. Flera branta stigar och trappor samt en långsammare stigande körväg föra upp på dess platå. Mellersta delen av denna täckes av den gamla staden Monaco, med hus från en längesen svunnen, ohygienisk tid och med meterbreda gator, slingrande in i varandra som participialkonstruktionerna hos Livius då denne blir verkligt inspirerad. Öster härom lig-

ger furstens palats; västerut en gammal parkanläggning, med visshet en av de vackraste i Europa. Just framför denna parkanläggning, vid slutet av den enda gata som är bred nog att låta Hans Serenissima Höghet furstens av Monaco bil passera till och från högstdensammes slott, ligger Restaurant International, så kallad därför att en utlänning endast varannan månad finner vägen dit. Englisch spoken, man spricht deutsch, si parla italiano, förkunnar en skylt på dess utsida, med berättigad stolthet; tre påståenden, av vilka det skulle vara löjligt om åtminstone det sista ej vore sannt, då alla människor här uppe tala italienska, om de överhuvud taget tala något språk. Restaurant International håller sig med en liten terrass, fyra fot över gatans nivå, och under soltälten på denna kan man finna svalka till och med på heta sommardagar. Är det en lugn afton tränger Medelhavets sorl mot Klippans fot dit upp, lågt och smekande som duvkutter.

Sent på eftermiddagen den 23 juli 1913 suto två herrar av obestämd, men exotisk typ vid ett bord på ovannämnda terrass. Den minste av dem, som hade ovanligt vassa och stickande ögon, läppjade under tystnad på en absint av sällsynt djupgrön kulör; hans kamrat, som hade en orörd Amer Picon framför sig, visslade sakta den senaste slagdängan, la valse des brunes, under det

han tankfullt stirrade bort på pinjerna i parken. Österhimlen hade redan börjat antaga de purpurreflexer, som följa med solnedgången här.

Plötsligt sköt den vassögde absintglaset ifrån sig med en muttrad svordom:

»Satan, vad hon ger sig tid! Så är det att ha fruntimmer med i allvarliga affärer, Schaubel. Du skall få se att hon visslar oss något, och att allt går åt helvetel!»

Herr Schaubel bet med euklidisk noggrannhet av sin picon på mitten, innan han svarade.

»Mycket riktigt och logiskt, broder, men vart hade vi kunnat komma i den här affären utan henne? Till och med djävulen måste ha en kvinna till hjälp för att förföra mannen.»

»Och han allena vet, hur långt vi kommer med ett fruntimmer till hjälp», morrade den vassögde.

»Seså, seså, Swoboda! Hör jag inte vagnshjul? Du skall få se att det är hon som kommer, som hon lovat, och i droska till på köpet!»

Herr Swoboda lyfte sina svartborstiga ögonbryn i misstro.

»Droska!» morrade han. »När spårvagnen går nästan ända hit! Hon skulle . . .»

Innan han hunnit avsluta sitt uttalande, rasslade det mot gatläggningen framför Restaurant International, och en droska höll inne. Marthe

Méthuy hoppade ut, gav kusken ett par silvermynt och gick, utan att avvänta växel, uppför trappstegen till den lilla restaurangens terrass. Herr Schaubel nickade hälsande åt henne; herr Swoboda fixerade henne vasst. Hon slog sig ned utan att fästa sig vid honom. Det var tyst under några sekunder; därpå återtog herr Swoboda:

»I droska! När spårvagnen går nästan ända hit! Naturligtvis i droska! Som om —»

Hon knäppte otåligt mot honom med två fingrar.

»Flûte, min vackre Theodor! Prata inte för många dumheter. Om jag vill ta en droska, så tar jag den.»

»Naturligtvis! Som om du inte redan hade ödslat bort nog pengar! Hade inte Schaubel och jag haft lycka med oss i rulettsalen — var stode vi nu! Sju eller åtta tusen har du spelat bort inne hos den idioten till krupiär. När jag tänker på att jag kan spela mitt system —»

Herr Schaubel smällde till sin kollega på axeln med en silkesnäsduk, som bar en okänd sats brokiga nationalfärger.

»Håll mun, Swoboda! Marthe har rätt. Prata inte mer dumheter än som är oundvikligt för dig. Tala med Möcke från Dresdan om ditt system, inte med oss. Nå, lilla Marthe, vad har du uträttat för dina pengar?»

»Får jag fråga, tänker du klaga över utgifterna på samma sätt som den vackre Theodor?»

»Du borde känna mig. Det var ju meningen från början att du skulle förlora, så att han såg det. Jag klagar aldrig över pengar som jag sätter in i ett sådant företag som vårt. Jag vet att de få myllas ner som ett senapsfrö för att växa upp till ett stort och härligt träd. Om jag inte ser dem under mellantiden, så vet jag i alla fall att de äro där de skola vara.

»Du klagar alltså inte över dina sjutusen?»

»På intet sätt, lilla Marthe. Jag anser dem som ett tämligen stort senapsfrö, det är allt. Jag vann dem i rulettsalen, du förlorade dem i trentee-quarantesalen. Kasinot gav, kasinot tog, jag klagar inte.»

»Och jag skall inte ta spårvagnen hem?»

»Tag en bil, om du vill. Det är bara en sak, jag ber dig om.»

»Vad då?»

»Att du låter mig få veta, hur det står för oss. Det kunde ju hända att jag inte kan skaffa mycket flera pengar. Turen kan brista. Och vi måste ha ett kapital, när vi gå till handling. Alltså?»

Marthe Méthuy drog av sig handsken och snodde ett ögonblick på en ring.

»Vill du beställa mig en absint?» sade hon.

Herr Schaubel stirrade ett ögonblick på henne;

absint var annars inte den dryck, hon hängav sig åt. Han knackade och beställde. Utan att säga något betraktade han hennes små vita fingrar medan hon lagade till den opalskimrande giftdrycken och hastigt tog en klunk av den.

»Du är nervös», sade han. »Jag kan inte tro att du bryr dig om vad Swoboda sade.»

Hon skakade häftigt på huvudet och teg ett ögonblick. Därpå sade hon:

»Naturligtvis är det inte Swoboda.»

»Din vän Hello Férenc?»

»Flütel!»

»Vem då?»

»Helt enkelt jag själv.»

»Du själv? Du nervös för dig själv.»

»Ja Joseph. Jag är en dumbom, men . . . Du vet, ibland är det som om man hade en vikt i hjärtat. Det sjunker och sjunker.»

»Marthe! Sannerligen . . . Tror du inte att vi lyckas?»

»Jag . . . jag vet inte.»

»Men barn! Sannerligen om jag känner igen dig! Är du Marthe Méthuy, eller ha vi kommit till någon med samma namn och annat huvud?»

»Det är inte huvudet, Joseph, det är hjärtat.»

»Seså, Marthe! Det är spelet i trente-et-quarantesalen som tagit på dina nerver. Lugna dig, det är ju placerade pengar, ingenting annat. Det

var ju en viktig del av vår plan att du skulle förlora där. Nu är du nervös i kväll för spelet och tror att det är för någonting annat. Berätta oss hur det står, så skall du få se att du blir dig själv igen under tiden.»

Marthe Méthuy tog en ny klunk ur sitt absintglas.

»Du har väl rätt, Joseph. Jo, allt har gått utmärkt. I förrgår natt gjorde jag hans bekantskap . . . Theodor, min ängel, om du gör en sådan grimas till, så skjuter jag dig på fläcken! Du vet, att jag aldrig pantsätter den här?»

En liten browning med pärlemobeslag dök blixsnabbt upp ur något gömställe i Marthe Méthuys promenaddräkt och pekade en sekund rakt mot herr Theodor Swobodas panna. Herr Swobodas pupiller vidgades för ett ögonblick av förskräckelse till ett knappnålshuvuds storlek. Därpå försvann browningen ur synhåll, och Marthe Méthuy återtog utan att skänka herr Swoboda ytterligare en blick:

»Jag hade arrangerat allt, felfritt, om du vill tro mig, Joseph.»

»Jag tror dig helt och hållet», insköt herr Schaubel beundrande.

»Men jag kan anförtro dig att det var lättare för mig att spela min roll, än jag tänkt. Jag hade en mer än vansinnig otur i förrgår — men det

har jag redan skrivit till dig om. Du gav mig tolvhundra i söndags, kasinot tog ifrån mig dem den ena louisen efter den andra, säkert som en maskin, på måndagen. Först hundra på rulett, så sjuhundra på trente inne hos honom. Vid sju-tiden gick jag ut och hämtade frisk luft. När jag kom igen, var han inte krupiär vid bordet längre. Kanske skulle jag ha sparat de fyrahundra jag hade över, eftersom han inte var där, men jag var galen. Jag förlorade allt så när som en louis-dor utan att han ens fick lov att se på. När jag gick klockan elva, var jag färdig till vad som helst. Jag gick direkt hem — där var inte ljus i trappuppgången; jag satte mig i min trappavsats och väntade. Klockan halv tolv hörde jag honom komma. Jag kastade mig rak lång på trappavsatsen och väntade. Han fann mig, och ...»

»Och?»

»Han var mycket vänlig mot mig ... bar mig först in till sig och ville springa efter en läkare. Jag spelade alldeles förbi — men jag har redan sagt dig att jag knappt behövde spela. Han ...»

»Ja?»

»Han bar mig in i min våning ... mycket vördnadsfullt, och ... vad var det, Theodor?»

Herr Swobodas drag, som ett ögonblick visat benägenhet att antaga likhet med den antika ko-

miska masken, stelnade blixtsnabbt, och han stirrade hätskt i bordet.

»Skedde det något mera frågade herr Schaubel aktningsfullt.

»Jag orkar inte beskrifva resten för dig. Han fick veta att jag förlorat nästan allt i kasinot — han hade ju själv sett mig förlora en del. Det lade jag naturligtvis tonvikt på . . . När jag brast i gråt blev han utom sig på fullt allvar . . . till slut bad jag honom gå och han gjorde det, sedan jag hade måst lova honom att inte göra mig själv något. Jag sade honom, att jag har en smula igen, och att allt beror på hur det går när jag spelar med den.»

Herr Schaubel klappade i händerna.

»Charmant, charmant! Och du tror alltså att han är i ditt våld?»

Marthe Méthuy såg rakt framför sig.

»Fullkomligt», sade hon likgiltigt — för likgiltigt, slog det herr Schaubel, Hon tog en ny djup klunk ur absintglaset. Det gick en minut under tystnad, medan herr Schaubel tycktes helt upptagen av att rulla en cigarrett, något som ej hindrade hans ögon att insuga varje drag i Marthe Méthuys ansikte. Han tänkte sin cigarrett och sade liksom i förbigående:

»Nå, och när tror du att . . .?»

Hon spratt till.

»Jag ... jag vet inte. Brådskar det?»

»Du vet ju själv ungefär hur vi stå. Var dag kostar pengar. Ju förr dess bättre. Dess mera kapital ha vi, när vi skola slå vårt slag. Alltså?»

Hon tog en ny klunk ur glaset.

»Jag skall göra mitt bästa», sade hon med en egendomlig klang i rösten.

Herr Schaubels drag stelnade en nyans. Han sög in tre drag ur sin cigarrett och stirrade på henne. Därpå vred han huvudet i riktning mot sin vän.

»Swoboda», sade han långsamt, »vad skulle du säga om vi hade sätt vårt senapsfrö i havet?»

Herr Theodor Swoboda såg upp från sitt glas med ett uttryck som tydligt tillkännagav att han väntade finna sig själv ett mål för nya förolämpningar.

»Vad står på?» väste han.

»Jag frågade bara vad du skulle säga om vi hade sätt vårt lilla frö i havet — jag menar om vi skulle ha kastat ut våra sjutusen — dina och mina — till ingen nytta.»

»Till ingen nytta!» Herr Swoboda flög upp från stolen med en min som om han velat bitas.

»Ja, skulle du göra affär av det?»

»Vem? ... Vad? ...» Herr Swoboda stirrade på sin vän utan att kunna få fram ett ord.

»Ah, ingenting ... jag tänkte bara på Marthe

här. Du vet hur lätt en kvinna tröttnar på ett allvarligt företag.»

»Marthe! Har Marthe tröttnat? Satan skulle ... Vagar hon ställa till ...»

»Så, så! Inte så hetsigt. — Marthe, mitt barn, varför är du så tyst?»

»Jag? Jag bryr mig verkligen inte om att ... Gör upp dina affärer med Swoboda utan att dra in mig i dem. Jag har gjort allt vad på mig ankom.»

»Ja, det påstod du nyss. Du sade att du hade monsieur Lebaux i ditt våld. Det skulle väl inte händelsevis vara tvärtom? Det är väl inte händelsevis, han som har dig i sitt våld?»

Herr Schaubel hade lagt huvudet på sned som en fågel under sitt sista anförande; med hopdragna ögonlock iakttog han dess effekt på sin visavi. Marthe hade hastigt rätat upp sig på stolen och stirrade på Schaubel med vidgade pupiller under sina raka svarta ögonbryn. Herr Schaubel upprepade oberörd:

»Det skulle väl inte vara han som har dig i sitt våld — det skulle väl inte vara så att kruppiären Lebaux äntligen gjort en erövring?»

Det kom liv i Marthe Méthuy.

»Vad menar du, Joseph? Jag ... han ha mig ... ha, du är — Vill du genast ta tillbaka! En krupiär! Mig!»

Hon hade två bjärta fläckar på kinderna och hennes röst skälvde av sinnesrörelse. Herr Schaubel viftade åt henne med sin brokiga silkesnäsduk som åt ett barn:

»Haha! Naturligtvis skämtar jag, eftersom du vill det... Men... det var ditt minspel nyss — du föreföll så likgiltig, för likgiltig för din framgång... seså! Jag har ju redan tagit tillbaka! Och det vore ju för löjligt — en krupiär ha vunnit Marthe Méthuy! Haha! För att inte tala om Hello Férenc...»

Han fixerade henne oavbrutet under hattbrädet. Hon avvaktade knappt slutet av hans anförande för att fortsätta sin hetsiga ordström — det såg åtminstone ut som om detta var hennes avsikt. Men i samma ögonblick som hon var på väg att tala, avbröt hon sig och stirrade tyst framför sig.

»Nåväl?» sade herr Schaubel med mild röst.

Hon spände blicken i honom.

»Joseph, jag skall vara uppriktig.»

»Men det är du väl alltid, kära barn!»

»Avbryt mig inte. Du var löjlig med ditt prat nyss...»

»Mer än löjlig.»

»Men — ja, skratta ut mig om du vill... Lebaux är bara krupiär, det är sant... men...

nåväl, kan du inte se att det just är därför som det finns två sidor till saken?»

»Just varför?»

»För att han är krupiär. Vore han miljonär — va la banque! Jag skulle inte tveka i tre sex kunder.»

»Men eftersom han är krupiär, har du tvekat så länge?»

»Betänk, hur det går för honom, om —»

»Om? Vem är du? Är du Marthe Methuy? Hur det går för honom, om —! Vid den levande, tror jag inte i alla fall att du är kär i krupiären! Får jag fråga, hur går det för oss, om —? Det intresserar dig visst mindre?!»

Marthe hade hastigt blivit blek. Hon stirrade framför sig utan att säga något. Herr Swoboda, vars ögon lyste som en katts, tycktes på väg att blanda sig i konversationen. Schaubel hejdade honom med en blick som en örfil, och återtog med plötsligt förändrad röst, under det hans ögon oavvänt iakttog den minsta skiftning i hennes minspel:

»Jag blev visst hetsig. Jag ber dig om ursäkt, Marthe! För att visa att jag förstår vad du menade, skall jag tala om för dig att jag själv hade tänkt sörja för Lebaux, om vi lyckas! Säg: när vi lyckas, om du vill, ty vi kunna inte misslyckas. Det är min avsikt, att han skall få en andel av vårt byte in»

nan vi lämna Monte Carlo, och jag lovar dig att jag skall sörja för det. Vad säger du till det? Är det nog för att lugna dig?»

För första gången på fem minuter vände hon åter ögonen rakt mot honom.

»Du hade tänkt på detta?»

»Tror du det var Swoboda?»

Hon kastade en blick på herr Swoboda, som nästan lika tydligt som denne herres minspel uttryckte sannolikheten för att han skulle ha tänkt på något dylikt. Därpå räckte hon enkelt sin hand åt Schaubel.

»Inga ceremonier oss emellan», sade denne avvärjande.

»Joseph», ropade hon, »jag vet vad du tror nu, men det är inte sant. Lebaux är ingenting för mig! Ingenting, hör du! Det vore ju löjligt, löjligt. Men jag kan inte rå för att jag ser att... att han drömmer om mig natt och da - och — Men det gör detsamma. Jag skall arrangera allt med honom i kväll eller i morgon. Du får höra från mig. Adjö! Var lugn, Theodor, jag skall ta spårvagnen tillbaka.»

Hon försvann utför trappstegen till Restaurant Internationals terass. Den vita, efter årets mod trängt åtstramade och nästan genomskinliga sommardräkten svepte sig och frasade kring hen-

nes underbara figur. Herr Swoboda stirrade efter henne med värtaliga ögon.

»Drömmer om henne, haha! Lebaux drömmer om henne dag och natt! Och ändå vill hon påstå, att han inte har sovit — —»

Herr Schaubel tystade sin kompanjon med en grimas, och knackade på kyparen för att betala.

»L'inesserna i livet lär du dig nog aldrig, Swobodachen! Om det vore som du tror, så var lugn för att hon inte brydde sig för en pfennig mer om Lebaux. Var säker på att han har varit idel respekt; och när en man dyrkar en kvinna som Lebaux dyrkar Marthe, så vet man hur kvinnorna blir. Krupiär eller miljonär, det är samma snus för dem då. Och därför får vi kompromissa oss fram, Swobodachen.»

»Jaha, och hur mycket får vi offra på den här sköna kompromissen för Lebaux' skull? Du skulle ju sörja för att han får sin andel av vårt byte innan vi lämnar Monte Carlo. Blir det hälften eller tredjedelen?»

Herr Schaubel gjorde upp med kyparen, som kommit framskyndande, innan han svarade.

»Lebaux' andel i vårt byte, som jag skulle sörja för? Jag glömde visst fixera beloppet för Marthe? En louis i drickspenningbössan, broder. Men röj inte summan på förhand för hena!»

V.

Fredagen den 25 juli 1915 ingick i Monte Carlo med det slags väder som man där väntar sig varje dag på året och i regel får. Solen sken, himlen var högblå och utan en sky; Medelhavet låg sammetsblånande. Människorna sutto i klungor på bänkarna på Kasinoplatsen, där de tama duvorna veno fram och åter som ett brokigt konfettiregn. Eller också hade man sökt skydd för den heta morgonsolen under Café de Paris' fasad, från vilken skuggan föll tung och svalkande som källvatten.

Klockan var icke mer än nio på morgonen då Jacques Laudiou, chaufför till yrket, i sitt garage vid hamnavenyn fick besök av två herrar av främmande utseende, men som talade en förträfflig franska. Den ene av dem, den som Jacques Laudiou lade mest märke till, var tämligen kortväxt, med borstiga svarta ögonbryn och ovanligt genomträngande blick. Det var emellertid icke han som förde ordet utan hans vän. Denne framställde utan vidare en begäran att få hyra Jacques Laudious bil, som han hört rekommenderas, från och med nu till en obestämd tid på eftermiddagen.

»Gäller det en tur till Nizza eller Mentone, monsieur?» frågade Jacques Laudiou.

»Till Italien, troligtvis», svarade den främmande. »Till Bordighera eller San Remo. Möjligen också upp i bergen, mot Aix=les=Bains till. Ni har era papper i ordning?»

»Naturligtvis, monsieur. Ni vill starta nu genast, monsieur?»

Den främmande skakade på huvudet och smålog.

»Min vän och jag tänker göra en titt i kasinot först», sade han. »Vi ville bara försäkra oss om edra tjänster i tid. Vi går nu upp i kasinot, och ni håller med bilen vid Gallerie Charles III, tills vi kommer. Det är möjligt att ni får vänta en stund, kanske ett par timmar. Här har ni 40 franc i förskott.»

»Det är precis hälften av vad jag tar för en tur till Bordighera, monsieur», skyndade sig Jacques Laudiou att svara, ty han var ej chaufför förgäves, och i själva verket var hela priset för den tur han nämnde jämnt fyrtio franc. Den främmande smålog utan att protestera. nickade och försvann med sin vän, under det Jacques Laudiou, som var provençal, hastigt tackade madonnan och ångrade att han ej hade begärt 100 franc. Han följde de främmande med blicken tills de försvunnit uppför den solstekta hamnavenyn och tog därpå itu med automobilen.

Klockan var något över halv tio samma mor-

gon, och kasinots förhall — l'atrium hade just öppnats för spelare, som väntade på att komma in i spelsalarna klockan tio, då herr Robert Ek från Sverige slog sig ned på en soffa i sagda förhall och försjönk i dystert betraktande av sina skor. Att det var sina skor som herr Ek på detta vis betraktade, var en slump, men kunde ha varit en tanke; de voro den handgripliga symbolen på hans ställning för ögonblicket. Han hade vandrat sin bana slut i Monte Carlo, tycktes det; i varje fall hade hans skor gjort det. Denna morgon då han gick sin sedvanliga gång ned till kasinot, hade han frapperats av den tydlighet med vilken han känt hettan i trottoarstenarna. Inkommen i atrium hade han företagit en hastig besiktning; riktigt, bägge sulorna voro totalt genomslitna . . . Fördömt behagligt, ovanpå allt det andra! Skorna åt fanders också, och ett nytt par minst 12:50. Om han åtminstone kunde få fatt på de där svenskarna, han hört tala modersmålet på terrassen i går, och som lyckades smita undan då . . . Man fick hålla vakt här tills de visade sig. Skorna åt fanders, värden över en och ingenting i magen sen i går morse. Fördömt förtjusande. Hoppet stod till de båda svenskarerna som talat på terrassen . . . Men de hade naturligtvis rest. Annars hade de verkligen sett ut till en eller två louis . . .

Hunnen till denna punkt i sina morgonbeträk-
telser såg herr Ek upp. Två herrar, som han
tyckte sig minnas från gratiskonserterna och som
tyvärr sågo ut att vara tyskar eller något sådant,
gingo förbi den soffa där han satt, men utan att
låta sitt tungomål röja sig. Han såg dem slå sig
ned borta vid bardisken, men utan att beställa nå-
gonting. Det såg ut som om de väntade på någon.
Det gick emellertid tio minuter och en kvart,
varunder herr Ek dels med periskopblickar be-
spejade ingångsdörrarna för att i rätta ögonblic-
ket kunna torperdera de båda svenskarna från ter-
rassen, dels tog sig tid att då och då se bort till
de båda herrarna — deras utseende fängslade
honom. Varje gång under denna tid som han
betraktade dem, fann han dem sitta kvar på sam-
ma sätt, tysta och med ögonen riktade mot in-
gången. Onekligen såg det ut som om de hade
samma ärende som herr Ek . . . Herr Ek kände
ett flyktigt medlidande med dem om det verkli-
gen var så. Plötsligt såg han dem resa sig och
komma närmare. Nästan mitt för hans plats
blevo de stående. En ung dam, som slog honom
som bländande vacker, i en obeskrivlig, mycket
snäv sommartoalett, hade hastigt kommit in ge-
nom ingångsdörren. Nu kom hon fram till de
båda herrarna, som herr Ek iakttagit, och utbyt-
te några snabba ord med dem.

Vad de sade kunde han inte höra, men han hade som en känsla av att de talade franska. Hon såg så naturnödvändigt fransk ut. Liksom till svar på en fråga från någon av sina visavier lät hon plötsligt ett föremål skymta upp ur sin guldlänkshandväska. Det tycktes vara ett litet fyrkantigt paket i formatet sju till fyra centimeter (herr Eks begåvning en gång i skolan hade legat åt det matematiska). Nästan genast efter det hon visat detta paket, försvann hon med en snabb blick omkring sig (herr Ek fick tid att finna hennes ögon ovanligt svarta och nervöst stora). Och i samma sekund slogos dubbeldörrarna in till spelalarna upp; folkmängden i atrium flöt in genom dem, som sugen av en virvel; och herr Ek, som sett de båda exotiska herrarna försvinna och hållit en hastig sista revy med den övriga människohopen i atrium, sjönk tillbaka på sin soffa, full av medvetandet om att en lång och ej osannolikt fruktlös vakt på de båda landsmännen förestod honom.

Men skorna . . . och värden . . . Och den spisning på Charlots som bleve möjlig, om . . . De sågo ut till gott en à två louisier.

— — —

Klockan slog precis tio morgonen den 25 juli 1913, då monsieur Gustave Vaillant satte sig upp på chef-de-tablestolen vid trente-et-quarantebor-

det nummer två i inre salen. För ögonblicket spelade man endast vid två trente-et-quarantebord mot åtta rulett bord — ett tecken, sade de inbitna trente-et-quarantespelarna, på hur mycket säkrare deras spel var än ruletten; ett bevis på hur mycket mera banken tog in på denna.

Monsieur Gustave Vaillant hade varit i kasinots tjänst i tjugu år och alltså sett flertalet av de typer och personager, som ävlas på jorden, dra förbi sig. Under de sista sju åren hade han njutit detta skådespel från den upphöjda chef-de-tablestolen, varifrån han med orubblig värdighet bevakade kasinots intressen. Monsieur Vaillant var kortväxt, med en mage så rundad som månen i dess fylle, med modererade kajsermus-tascher och mild, självbelåten blick. När han stödde sin hand mot bordet eller sitt runda knä, liknade hans fingrar fem små feta taxar, som strävade bort från en gemensam hållpunkt.

Morgonen den 25 juli 1913 satte monsieur Vaillant sig upp på sin chef-de-tablestol precis på samma sätt som alla andra gånger under de sista sju åren. Han anade föga att förmiddagen skulle medföra en inom kasinot ännu oerhörd tilldragelse. Han var ensam bordschef denna morgon. Mitt emot sig hade han Paul Simon och nedanför till höger Louis Rageot, två gamla kruspiärer, som hade bordkassan om hand. Allde

les nedanför honom till vänster satt Etienne Lebaux, som var kortkrupiär för dagen. Monsieur Vaillant, som kände Etienne sedan rätt länge tillbaka och satte värde på honom, nickade vänligt åt honom.

»Fördömt varmt i dag, Etienne», sade han. »Vi får hoppas, att vi får det ledigt.»

Etienne mumlade någonting otydligt till svar. Monsieur Vaillant gjorde en invärtes reflexion att han såg ovanligt blek ut; les pe-tites femmes, mon Etienne, les petites fem-mes, gnolade han tyst för sig själv.

Under tiden hade Etienne blandat de sex kortlekar, han nyss brutit i publikens åsyn; en av spelarna — en fet engelska — kuperade, och Etienne lade den stora korthögen till rätta framför sig, sedan han tagit så stor del av den han kunde hålla i handen. Därefter klarade han halsen.

»Messieurs, faites vos ieux!»

Besynnerligt, tänkte monsieur Vaillant för sig själv, han låter som en nybörjare i dag. Därpå fick han annat att tänka på.

Hon var alltså tillbaka igen! Så, så! Han hade inte sett henne nu sedan måndagen, och han hade saknat hennes pikanta ansikte och hennes hastiga graciösa gester då hon satte ut. Hon var alltså igen för att spela ... Han hade halvt väntat

att få se henne komma igen i ett annat syfte — för att begära sina respengar av kasinot . . . Han hade t. o. m. gjort ett litet förberedande överslag i huvudet över vad hon kunde ha förlorat — det ingick ju i hans plikter som chef-de-table att hålla reda på dylikt. Sju, åtta, högst tiotusen franc var den summa han satte henne till. Nå, då var det tydligen förhastad möda — hon hade ännu pengar att spela bort. Nu satte hon sig alldeles nedanför honom bredvid Etienne, som gav henne ett blixtnabbt ögonkast: som om han velat äta henne. Ah, sacrebleu, den där Etienne! Han var för komisk med sin ögonkurtis med damerna! Vraiment! Och ingen tycktes så mycket som lägga märke till hans blickar. Åtminstone inte den unga damen som nu satt här nedanför, och som innan hon satte sig gett honom, monsieur Vaillant, ett ögonkast ur sina mörka ögon, som' kom det att krypa i hans runda rygg . . . Sacrebleu, sacrebleu! Man tog sig ännu vid femtio, tydligen! Monsieur Vaillant tummade sin modererade kajsermustasch med es-ist-erreichtmin. Etienne ropade ännu en gång:

»Messieurs, faites vos jeux! Le jeu est fait . . . Rien ne va plus!

Därpå började han lägga upp. Den unga damen med de bländande svarta ögonen hade ingenting satt, hon tycktes vilja vänta en smula.

Monsieur Vaillant kastade en blick kring bordet. Det fanns inte många spelare än. Hon satt ensam vid vänstra bordshalvan, som om hon velat söka ostört skydd i skuggan av monseieur Vaillant på chef-de-tablestolen. Vid högra bordshalvan satt det åtta personer; monseieur Vaillant lät blicken flyktigt glida över dem, medan Etienne lade upp. Han kände ingen av dem; det var nybörjare eller folk från rulettsalen som ville pröva lyckan här i dag. I rummet för övrigt fanns det ej en själ, så när som en enslig kasinovakt, som höll sig vid dörren till rulettsalen med händerna knäppta på ryggen. — Etienne hade slutat uppläggnigen. Svart hade fått trettifem, rött trettiofyra.

»Rouge gagne et couleur!» ropade Etienne. Paul Simon mitt emot honom började betala ut vinsterna. Det gick blixtnabbt för honom att slunga guldmynten i vederbörlig mängd bort till de vinnande satserna. Han hade hunnit till en hög på fyra louisdorer strax framför en medelålders herre av obestämd men främmande typ, då något inträffade.

Herrn framför vilken de fyra louisdorerna lågo, gjorde en gest med handen för att draga dem och vinsten till sig. I samma ögonblick hördes en stämman från motsatta sidan av bordshalvan:

»Monsieur, vad menar ni? Låt bli min sats, om jag får bel!»

»Er sats? Monsieur, ni misstar er verkligen, om ni tror det är ni som satt de fyra louisdo-
rerna. Det var jag som gjorde det.»

»Det var jag! Var god och låt bli min vinst monsieur!»

»Aldrig monsieur! Satsen är min.»

»Satsen är min! Krupiär!...»

Så långt hade saken kommit, då monsieur Vaillant ingrep. Han kastade en hastig blick till Paul Simon, som skakade omärkligt på huvudet, han hade inte sett vem som gjort satsen. Därpå lutade han sig ned och gjorde en snabb förfrågan hos Etienne; även där utan resultat. Etienne, som satt och stirrade på de upplagda korten, skakade blott häftigt nekande på huvudet till svar. Det såg ut som om han suttit och funderat på helt andra saker. Monsieur Vaillant steg ned från sin stol och gick bort till de båda tvistande, som fortfarande slungade ut energiska protester mot varandra: Monsieur, det går för långt! — Jag förstår inte hur ni vågar. monsieur! Monsieur Vaillant klappade den av de båda herrarna, som börjat striden, på axeln. Det var en tämligen undersätsig herre med borstiga ögonbryn och mycket vassa pupiller.

»Monsieur!» sade monsieur Vaillant långsamt

och med den lugna ton, som kuvar kvinnor, kypare och grälsjuka individer. »Monsieur, var god och låt mig ordna den här saken!»

Hela bordets uppmärksamhet var nu fastnaglad vid de båda stridande herrarna, som rest sig upp från sina platser, och vid monsieur Vaillant. Ingen lade märke till att den unga damen, som satt ensam vid andra bordshalvan bredvid Etienne, hastigt gjorde en rörelse med handen, som flyttade en liten packe i formatet sju till fyra centimeter ur hennes handväska upp i Etiennes hand, varifrån hennes egen hand återvände med en annan packe av samma format, vilken försvann ned i hennes väska. Ingen lade heller märke till att Etienne med ens blev blekare än ett lik och plötsligt började torka sig i pannan med näsduken — allt intresse vid spelbordet var koncentrerat på de båda stridande utlänningarna som tycktes beredda att flyga varandra i strupen tvärs över bordet. Därpå löstes spänningen hastigt. Den undersätsige mannen med de vassa pupillerna såg på Vaillant; monsieur Vaillant såg på honom.

Som genom ett trollslag kuvade hans lugna blick den vassögdes. Under en kort sekund irrade dennes genomträngande ögon förbi monsieur Vaillant bort till den unga damen på andra sidan om Etienne, gled oöfver henne och återvände

de därefter med ett surmulet uttryck till monsieur Vaillant. Monsieur Vaillant sade långsamt och utan att släppa sin visavi med ögonen:

»Näväl, monsieur? Vidhåller ni ännu att det var ni som gjort satsen här mitt emot? Har ni inte möjligen misstagit er i alla fall? Tänk efter.»

Den vassögde gav honom en ny surmulen blick och föll därpå tvärt till föga. Han satte sig ned på sin stol, utan att svara, mumlade något ohörbart, sannolikt en utländsk svordom. Monsieur Vaillant nickade åt Paul Simon att fortsätta med utbetalningen och steg åter upp på sin stol bakom Etienne, i det han för sin del mumlade:

»Man skulle ha lov att kasta ut den sortens figurer, Etienne! Var lugn, jag skall hålla ögat på honom — det är säkert en tysk.»

Etienne svarade inte; monsieur Vaillant, som mönstrat den vassögde herrn med ännu ett ögonkast och funnit honom lutad över sitt markeringskort, klappade sakta Etienne på axeln:

»Fortsätt, Etienne.»

Etienne klarade halsen,

»Faites vos jeux, messieurs! Messieurs, faites vos jeux!»

Man började sätta. Monsieur Vaillant såg den herre, som just hållit på att berövas sin vinst av den vassögde, sätta ut femhundra franc på rött bredvid de från förra gången kvarstående åtta

louisdorerna; monsieur Vaillant nickade för sig själv: nu var det tydligare än någonsin vem det var som satt förra gången. Därpå spratt han till. Den vassögde herrn mitt emot den andre hade dragit fram en sliten plånbok och plockat upp en femhundrafrancsedel. Med en bister blick på monsieur Vaillant kastade han sedeln bort till Louis Rageot.

»På rött», morrade han. Ni får ansvara för den.»

Voilà! Han var inte generad över att just ha blivit ertappad på bar gärning, han vågade göra insinuationer! Canaille! Det skulle sannerligen vara bättre rensning av gästerna i kasinot. Monsieur Vaillant mumlade en liten ed för sig själv och vände därpå blicken till vänster, till henne, för att glömma den vassögde slyngeln. Hade hon någonting att spela med, stackars barn? . . . Ja, verkligen; en femhundrafrancsedel låg framför henne. Hon fingrade på den med ett förtjusande uttryck av villrådighet. Plötsligt räckte hon den till Etienne; för att få den växlad, tänkte monsieur Vaillant. Men parbleu!

»Vill ni sätta den på rött», mumlade hon hastigt till Etienne.

»Hela sedeln, madame?»

«Ja . . . ja, hela sedeln.»

Etienne lydde henne med en mekanisk gest

utan att se på henne, under det monsieur Vaillant gav henne en medlidsam blick. Det låg inte fler pengar framför henne, och han visste att hon alltid lade upp hela sin dagkassa vid början av spelet. Alltså var det hennes enda chans! Lilla dumbom, mumlade han och såg ned på hennes snäva blus, som hävde sig kort och häftigt; lilla dumbom!

«Rien ne va plus», ropade Etienne. Han måste visst också vara nervös för hennes räkning, tänkte monsieur Vaillant, så darrade han på rösten. Sacré nom, min lilla Etienne, det har du ingenting för! . . . Haha! Ja, faktiskt darrar han inte på handen, denne Etienne, som eljest är så automatisk! Parbleu! Kung, åtta, femma, nia — trettio två för svart, illa, illa, lilla dumbom där! Staccars lilla dumbom — rött får kung, kung, tia . . . och nolla! Tenez, ett äss! Trettioett för rött, trettio två för svart — —!

»Rouge gagne et couleur!«

Etiennes röst var ännu inte stadig; monsieur Vaillant kunde inte undgå att lägga märke till det, medan han med ett beskyddande och välvilligt leende såg ned på henne från sin stol. Han väntade att få se henne dra hem sina tusen franc; till sin häpnad såg han henne luta sig fram till Etienne, som kastat en hastig, frågande blick på henne, och hörde henne mumla:

»Låt det hela stå!»

Seså, seså! Hon hade beslutat att forcera lyckan, att storma den i sitt fäste! Ack, ack, det är ett fäste som sällan tas med storm — och nästan ännu mera sällan med belägring, det är sant . . . Monsieur Vaillant strök sig tankfullt om mustaschen, för ett ögonblick full av minnen — minnen av andra, som han sett försöka storma lyckan här. Därpå erinrade han sig sina plikter och kastade en blick på andra bordshalvan. Tenez! Låto inte både den vassögde herrn och hans antagonist från en stund tidigare hela sin vinst stå! Deras fiendskap nyss hindrade dem alltså inte från att sämjas i spelet. Vinsterna voro utbetalda över hela bordet. Etienne tog åter tag om kortleken:

»Messieurs, faites vos jeux . . . Le jeu est fait . . . Rien ne va plus!»

Monsieur Vaillant följde mekaniskt hans hand med ögonen, under det den lade upp korten. Fyra, nia, dam, sexa trea — ser man på, svart har trettiotvå igen! Den här gången, stackars lilla dumbom där, går det inte som sist. — Äss, knekt, femma, tia, — va donc! en femma till! Trettiotvå! Rött får återigen trettiotvå! Men det är ju fabulöst! Monsieur Vaillant stirrade på det lilla mörka huvudet straxt nedanför sig. Hur såg hon ut nu? Var hon glad? Hon smålog hastigt mot Eti-

enne, som åter givet henne en frågande blick, och sade liksom förut

»Låt det hela stå.»

Va donc! Va donc! Monsieur Vaillant kastade en blick på henne, vari medlidandet nu blandades med respekt. Hon hade åtminstone kurage, det var säkert. Allt eller intet! Han såg bort på den andra bordshalvan. Med en lätt känsla av förvåning märkte han att de båda antagonisterna ännu ej uppgivit sitt samstämmiga spel. Den vassögde besvarade med en surmulen böjning på huvudet krupiärens fråga om de tvåtusen skulle stå kvar på rött; hans fiende från en stund förut, som försiktigt genomräknat sin vinst, satt nu åter ut den på rött — tvåtusensexhundrafyrtio franc.

De närmaste tre kvarten kommo monsieur Vaillants av naturen tämligen små ögon att växa. Det var icke det, att rött kom ytterligare sex gånger, ty han hade sett större serier än på åtta; det var det spel han såg bedrivas av tre personer, som inte kunde ha något med varandra att göra och som icke desto mindre spelade som om de följt en enda, gemensam spelplan — den vassögde, herrn mitt emot honom och — under över alla under — den unga damen just nedanför monsieur Vaillants stol. Hennes ursprungliga femhundrafrancsedel hade sannerligen vuxit som en

rullande snöboll. Ej en enda gång hade hon till en början tagit hem något. Med femte gången rött hade hennes sedel hunnit föröka sig till sextontusen franc — fyratusen över maximum — och monsieur Vaillant hade endast väntat sig att se henne gå med denna sagolika dagvinst. Men nej! Hon drog hem sina överskjutande fyratusen franc, stoppade ned dem i sin väska och lät tolv tusen stå kvar utan att längre förändra en min. De tolv tusen blevo tjugufyratusen; åter drog hon in vad som översköt maximum och lät resten stå; åter kom rött, och åter, och varje gång hopade sig ytterligare tolv tusenfrancsedlar framför henne. Sextiosjutusen franc var hennes vinst, kalkylerade monsieur Vaillant hastigt. Och de båda herrarna på andra sidan — deras förtjänst var nästan jättelik! Ej nöjda med att spela med maximum på rött, hade de samtidigt, liksom drivna av en underbar gemensam impuls, också börjat spela på couleur och inverse — båda varje gång på samma chans och båda varje gång med osviklig framgång.

Monsieur Vaillant gnuggade sig i ögonen: var det då sant, vad som stod tryckt på reklamkortet från systemtidningarna, att kalkylen skulle besegra hasarden? Det såg sannerligen så ut! Tydligen hade båda dessa herrar ett system, ty mellan varje sats sutto de fördjupade i ivriga be-

räkningar på sina markeringskort . . . Kunde de vara i komplot? Kunde deras gräl nyss bara ha varit en skenmanöver? Men i vad ändamål? Och hur kunde det även i så fall inverka på spelet? Men faktiskt hade den vassögde vunnit ungefär nittiofemtusen franc, hans visavi långt över hundratusen. Och det var detta par, som grälat om fyra louisdorer! Alla de andra spelarna sutto tysta, förhäxat iakttagande dem, nästan utan att sätta. Monsieur Valliant gnuggade sig gång på gång i ögonen, och plötsligt, då Etienne beredde sig att lägga upp på nytt efter åttonde gången rött, ryckte han till vid att Paul Simon mitt emot honom gjorde en gest.

Det var denna gest som blev början till slutet på förmiddagsdramat den 25 juli 1913. Vad Paul Simon avsåg med den var endast — såsom det senare framgick vid de hemliga polisförhören — att göra monsieur Vaillant uppmärksam på bordskassans tillstånd; monsieur Vaillant hade varit så upptagen av att studera de båda herrarna och *henne*, att han glömt allt annat. Genom den sista timmens spel var emellertid kassan faktiskt så gott som slut; och det var, som redan sagt, härpå Paul Simon ville göra sin chef uppmärksam genom att lyfta handen och forma några ord med munnen. Han gjorde det i samma ögonblick som Etienne Lebaux ropade sitt:

rien ne va plus, och händelsevis kom hans blick först att råka Etienne i stället för monsieur Vaillant. Effekten blev ögonblicklig, och vad som nu följde gick med blixstens hastighet. Etienne reste sig upp från sin plats, stirrade några ögonblick omkring sig och sjönk därpå tillbaka på stolen som vanmäktig; kortleken föll ur hans hand. I nästan samma ögonblick som monsieur Vaillant hoppade ned från sin stol för att se efter vad som hade hänt Etienne — det var mycket varmt i spelsalen — reste sig de båda herrarna, som spelat maximum, från sina platser, utan att någon i den allmänna uppståndelsen lade märke därtill; i varje fall voro de borta, innan någon ens tänkte på att förhindra det, monsieur Vaillant, som stod lutad över Etienne, allra minst. Etienne hängde över sin stolskarm med munnen öppen och blicken stelt irrande från Paul Simon till den unga kvinnan som suttit bredvid honom och nu farit upp från sin stol. Ej ett ljud kom över hans läppar, förrän han kände monsieur Vaillants händer fatta sig. I samma ögonblick rätade han vilt på sig, stirrade på monsieur Vaillant utan att säga något, kastade en blick till vänster om sig och fann sin granne i färd med att lämna salen. Det var då som ett hest rop bröt sig väg ur hans hals:

»Marthe! Marthe!»

Monsieur Vaillant flög till. Etienne kände henne! Haha! Låg det någonting bakom den sista timmens . . . Han fick aldrig tid att tänka ut sin fråga. Paul Simon — åtminstone svor han senare på att han var den förste — hade hastigt rusat runt bordet och, följd av sin kollega, Louis Rageot, i en handvändning samlat upp korten som ramlat ur Etiennes hand. Det gick knappt en sekund förrän monsieur Vaillant hörde ett gemensamt rop från Simon och Rageot (Simon svor ständigt på att hans kom först):

»Monsieur! Falska kort! Vakt, spärra utgången!»

Därmed togo händelserna dubbel fart. Den unga kvinnan, som Etienne Lebaux ropat till och kallat för Marthe, fann sin väg spärrad just då hon ville försvinna ut i rulettsalen. Hon pressades tillbaka n över tröskeln, såg Etienne, som sökte slita sig lös från Rageot och Simon, och stirrade ett ögonblick på vakterna som nu strömmade upp från alla håll. Därpå, innan någon hunnit ana vad hon förehade, hade hon slitit upp ärmen till sin blus och ryckt fram en liten blänkande tingest; Paul Simon och Rageot släppte, vilket Simon naturligtvis efteråt förnekade under ed, taget om Etienne. Med ett vansinnigt språng var denne framme hos henne, i vad avsikt vet ingen, troligen för att vrida från henne revolvern.

Allt vad han uppnådde var att slå armarna kring henne; därpå slöt sig en av hennes armar kring hans hals, hon pressade sin mun mot hans, och för ett ögonblick tycktes allt stå stilla. Så kom en dubbel detonation, och hon och han sjönko samman över spelbordet, som överstänktes av fläckar.

VI.

Fredagen den 1 augusti 1913 sågos tvenne herrar av något exentrisk typ och extravagant klädsel vid ett bord på rådhuskaféet i Köln (Tyskland). Det pågick eftermiddagskonsert. Då båda herrarna, som tydligen voro i förträffligt humör, kastade då och då en blick på sina ur.

»Om en halvtimme skiljas alltså våra vägar, Swobodachen!»

»Som du säger, broder. Lyckan har verkligen gynnat oss. Vår lilla biltur upp till Aix-les-Bains och Schweiz vilseledde dem alldeles! Haha! De nöten trodde naturligtvis de skulle få fånga oss vid italienska gränsen! Det är bara en sak som retar mig, ju mer jag tänker på den.»

»Vad då, broder?»

»Att den där dumma Marthe fick så mycket som femhundra franc att spela med. Hade vi

haft dem också till vårt kapital . . . Vad ha vi nu för glädje av de sextiosjutusen hon vann? Fan må ta alla fruntimmer, broder.»

»Hon var litet för långsam i vändningarna, när det gällde att överge den vackre Etienne. Men du är för sträng mot henne. Utbytet av korten gjorde hon briljant. Och hon fick ju själv plikta för sin långsamhet.»

»Ja, och det . . .»

Seså, seså, du är för sträng i dina omdömen om henne. Som jag sade dig då vi sutto och väntade på henne för nio dar sen uppe i Monaco, vart hade vi kunnat komma utan henne?»

Herr Theodor Swoboda ryckte föraktfullt på axlarna utan att svara. Efter en blick på sin klocka återtog han:

»Du är alltså besluten att resa till Berlin, broder?»

»Ja, jag har hemlängtan dit ibland. Det är visst en sjuka som inte besvärar dig? Du far till London? Finns det då ingen som längtar efter dig hemma i Ungern?»

Herr Schaubel väntade knappt på svar för att i frågande ton tillägga:

»Inte ens Förböcz som var polischef där på min . . .»

Herr Swoboda gav honom ett hugg med ögonen som fick honom att lämna meningen oav-

slutad. Efter en paus och ännu en blick på sitt ur morrade den tituläre sonen av pustan:

»Nu får jag gå strax. Det fattas bara tio minuter. Nå, tycker du fortfarande att du inte bör ge mig ersättning för de fyra louisdorerna?»

»Vilka fyra louisdorer?»

»Gör dig inte till! Dem jag satte på svart i början av spelet, då vi ställde till grälet för att ge Marthe sin chans med Lebaux. Betänk, att om svart hade kommit då, hade jag haft åtta louisdorer mer att spela med på vår serie. Nu kom rött, och du fick de åtta louisdorerna, Du vann fyrtiotusen och mer till, bara på dem. Om du voro en gentleman, så delade du åtmin . . .

»Broder, broder, du är obetalbar! Nej, vi dela inte. Det skulle du bara ha skada av. Mot alltför mycket pengar kämpar till och med dumheten förgäves. Du vann nittiofemtusen . . .»

»Och du . . .»

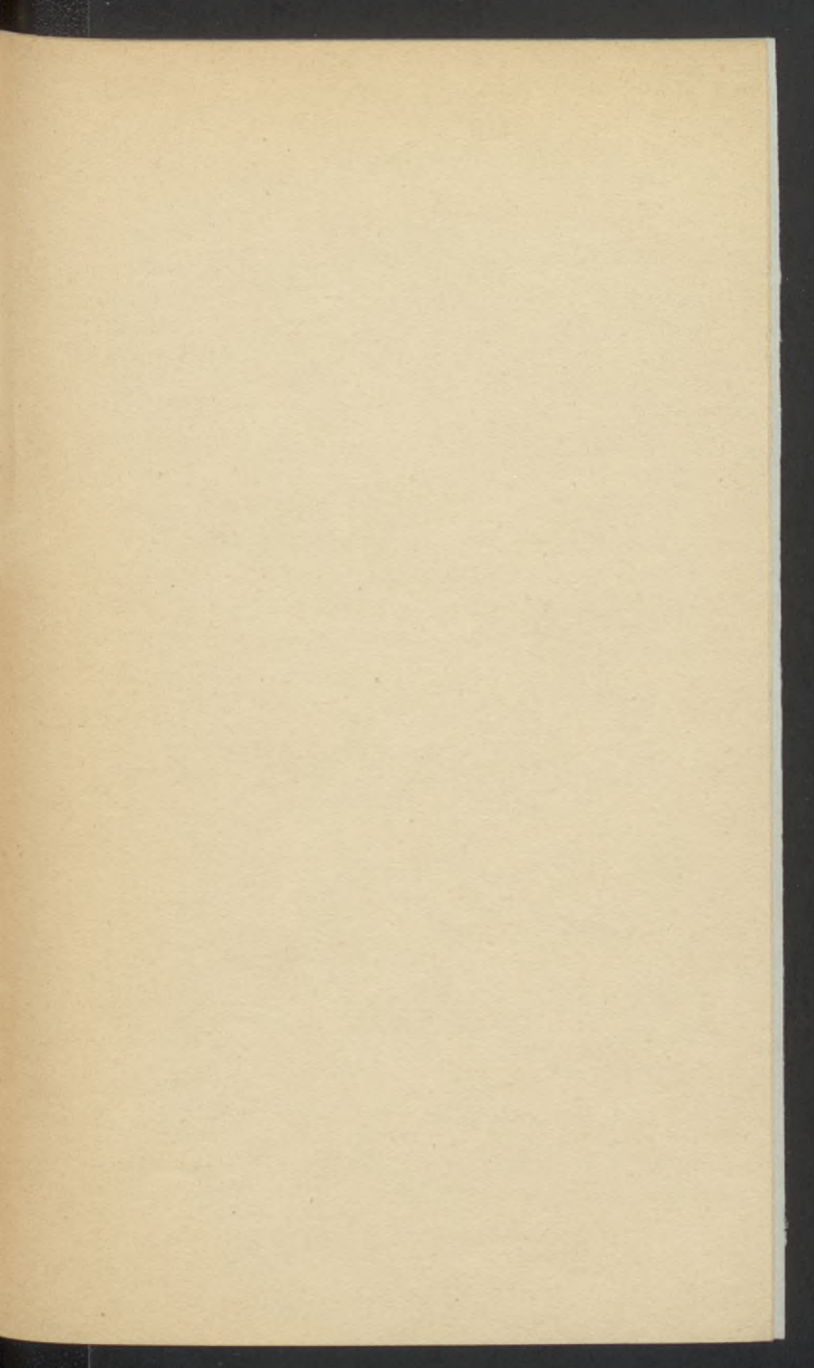
»Och jag hundratrettiosextusen och litet till på min lilla plan. Vi kunna båda vara nöjda, Swobodachen! Och du tycks glömma att vi åtminstone gjorde en besparing, som bör vara efter ditt sinne.»

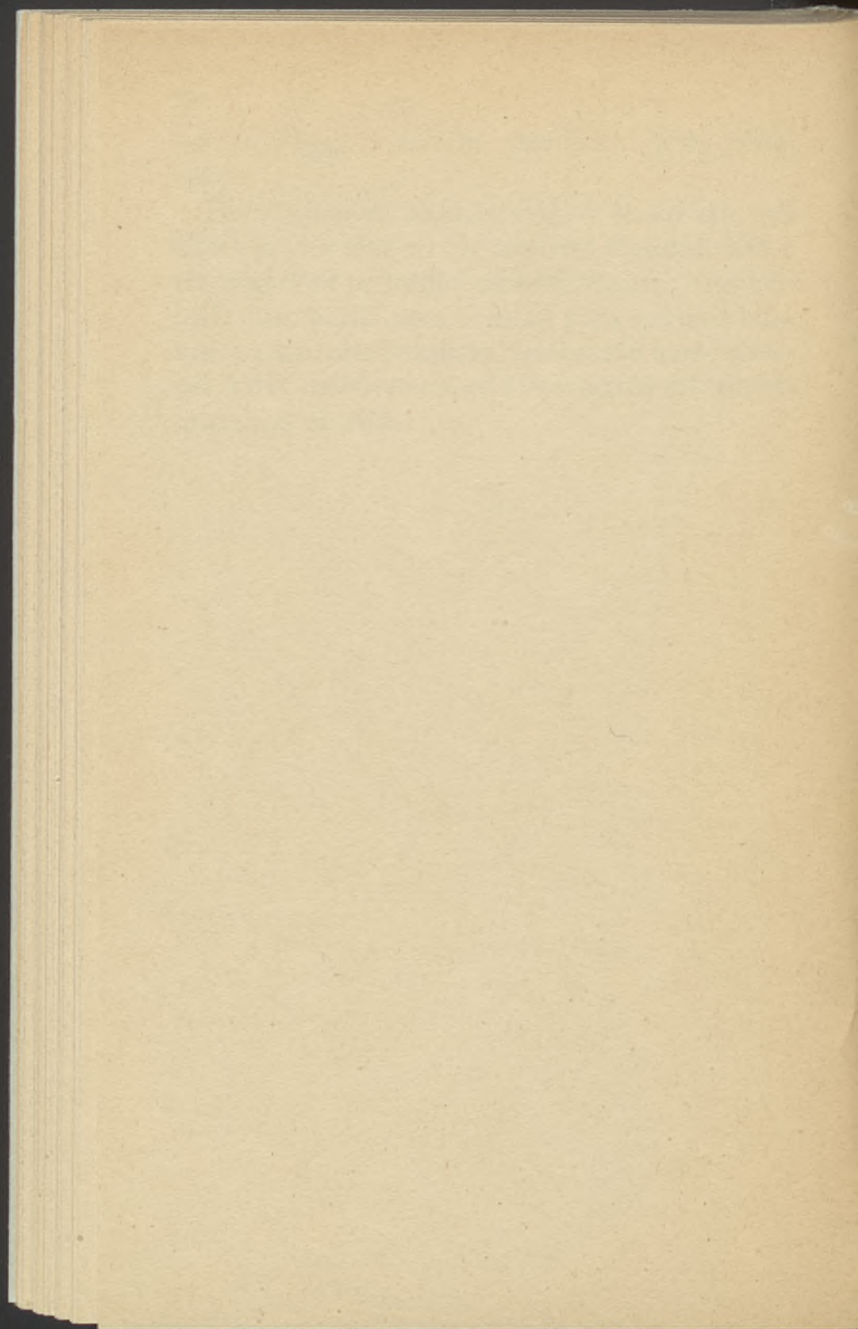
»Vad då?»

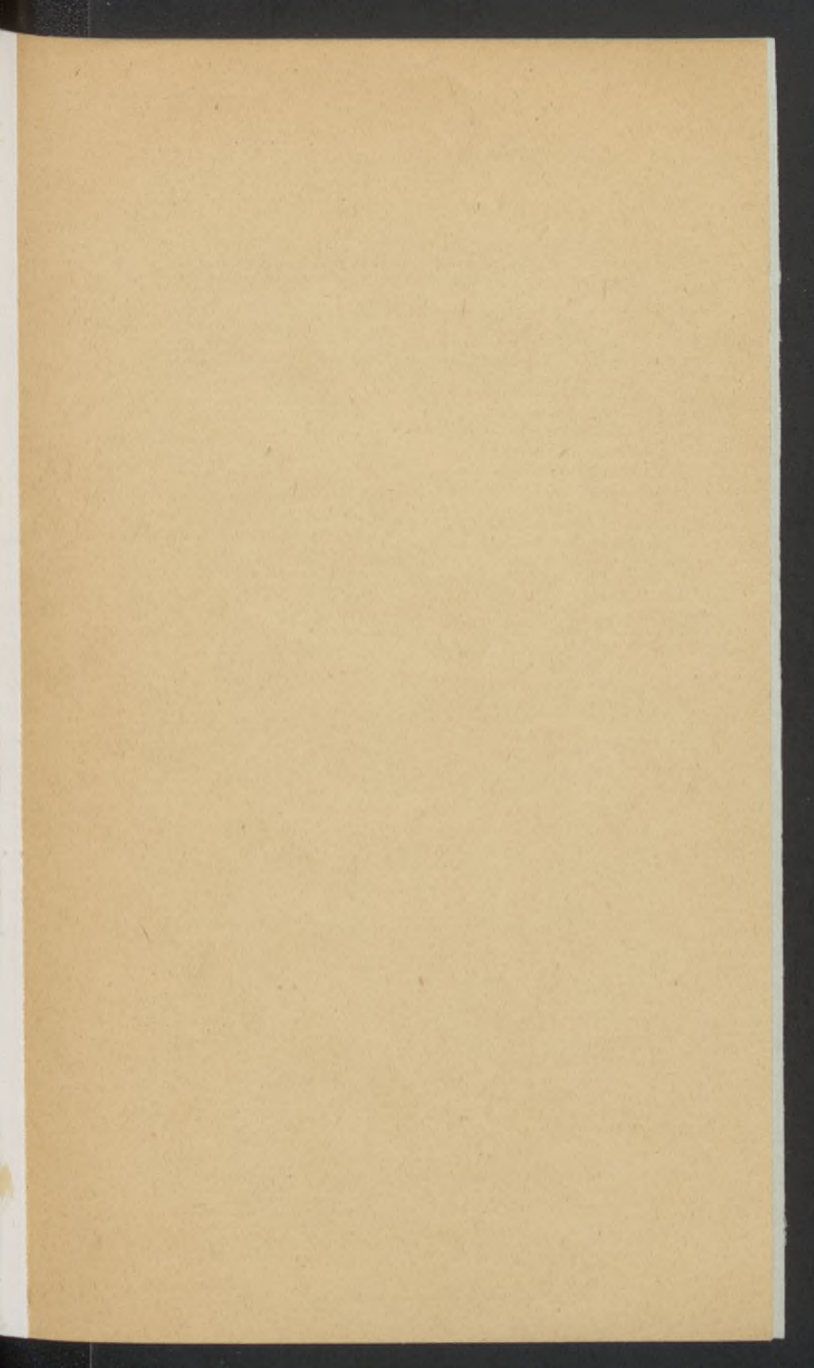
»Lebaux' andel, som stackars Marthe var så bekymrad för! Hans tjugo franc som vi aldrig fingo

tid att lägga i bössan, broder! ... Jaså, farväl då!»

Herr Schaubel nickade avsked åt sin vän, och efter att ha tänt en ny cigarrett försjönk han i ett angenämt privatfilosofiskt drömmeri. Musiken hade just börjat igen efter en paus och med blicken på sin plånboksficka markerade herr Schaubel halvt omedvetet med foten takten till triumfmarschen ur Aida.

25-ÖRES

BÖCKER

Av de i vår 25-öres-serie

ROMANBIBLIOTEKET

utkomna volymerna finnas att tillgå från förlaget:

N:r	N:r
173-174. SOLBRUDEN, äventyrsroman av Gaston Leroux.	221. DEN LILLA HJÄLTINNAN, stockholmsroman av Algot Sandberg.
180. HANDEN MED DE SJU FINGRARNÄ, detektivr. av Robinson Wilkins.	224. KORSEN I DÖDSGROTTAN, äventyrsroman av Max Miller.
181. GREVE FERSENS SPANSKRÖD, detektivroman av Felix Chamford.	226. DORIS' FRIARE, stockholmsroman av Hjalmar Söderwall.
182-183. MIN HUSTRÜ—FRÖKEN GIRAUD parisroman av Adolphe Belot.	227. FÖRSTA VIOLINISTEN, roman av Viva Réeenstierna.
187-188. ALICIAS ÖGON, detektivroman av Charles E. Pearce.	228. KEDJAN MED DE TRE LÄNKARNA, detektivrom. av Robinson Wilkins.
190. DÖDSMASKEN, detektivroman av Robinson Wilkins.	229-230. HERR SAHLES HEMLIGHET, detektivroman av Olav Breda.
191. DEN SKÄRA TULPANEN, detektivroman av Felix Chamford.	232. EN DOCKHUSTRÜ, roman av Tekla Winge.
193. EN KVINNAS HÄMND, parisroman av J. B. d'Aureville.	233-234. HAVETS ÖGON, av Övre Richter-Frich.
194-195. GULDPESTEN, äventyrsroman av Övre Richter-Frich.	235-236. STORSTADENS LOCKTÖNER, stockholmsroman av Hjalmar Söderwall.
197. DOKTOR BERTRAMS TVÄ HJÄRTAN, detektivroman av Robinson Wilkins.	237. EN GENIALISK KUPP, detektivroman av Donald O. Fexer.
205. DEN RUTIGA SKUGGAN, detektivroman av Robinson Wilkins.	239. FRÖKEN SOLSTRÄLE, roman av Algot Sandberg.
207. EN SÄLLSAM ENLEVERING, detektivroman av A. Groner.	240-241. DE HEMLIGHETSFULLA GÄVORNA, detektivroman av Harald Wägner.
210. I FÖRBUND MED DÖDEN, detektivroman av Robinson Wilkins.	242. KONSTNÄRSKUPET, roman av Viva Réeenstierna.
211-212. GÄTAN I GRÖNVENOR GÄRDENS, av F. Froest och G. Delmut.	243-244. HUSET MED DE GRÖNA LUCKORNA, stockholmsroman av Algot Sandberg.
214. EN KVINNLIG JESUIT, roman av Hjalmar Söderwall.	245. ELPENBENSKULAN, äventyrsroman av Max Miller.
215. CECILIA LANGE, stockholmsroman av Tekla Winge.	246. HENNES HÄRSKARE, stockholmsroman av Hjalmar Söderwall.
216-217. LÖLAN ÄRA, roman av Nils Lindström.	247. SCHAUBEL-SWOBODA ATTENTATET, Monte Carioroman av Frank Heller.
218. FURSTINNAN MED SMARAGDERNA, detektivroman av Robinson Wilkins.	
219. ASTRID, roman av Hjalmar Söderwall.	
220. DE TRE BÖRSARNA, detektivroman av A. Groner.	

I ovanstående förteckning borttagna nummer äro från förlaget slutsälda.

N:r 112 och 114 ännu ej utkomna.

I Finland kostar denna bok 60 penni.

Ny bok varje vecka.

Aktiebolaget Dahlberg & Co:s Förlag, Sthlm.

